

20 лютого 2014

ЧЕТВЕР

№ 24 (4424)

Хрещатик

газета київської міської ради

Стратегічні
об'єкти міста

стор. 3

Автомобільний "харч"
пішов навскач

стор. 4

+TV
програма

Полум'яне серце України

стор. 2

Сергій ВІТКОВСЬКИЙ:
"Ми багато зусиль
спрямовуємо
на максимальне
залучення дарничан
до спільних справ на
благо свого району,
свого дому і своєї
родини"

стор. 8

Графічна
Шевченкіана Софії
Караффи-Корбут

стор. 23

"Динамо"-Київ
зіграє
з "Валенсією"
на Кіпрі

стор. 21

МІСТО

Полум'яне серце України

У Києві, охопленому вогняними барикадами, знову вирішується доля держави

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Вівторок, 18 лютого... Цей день назавжди увійде до анналів історії України, особливо — історії Києва. Столиця знову стала епіцентром протистояння. Тільки цього разу — протистояння збройного. Багато поранених. Є, на превеликий жаль, загиблі. Більшість киян та приїжджих на собі відчули, що означає "бути на передовій" або "в районі бойових дій".

Конституція на крові

Мало хто міг припустити, що вівторок стане новою сторінкою у протистоянні, і сторінкою трагічною. У понеділок, 17 лютого, коли почав діяти закон про амністію активістів Євромайдану, протестувальники звільнили адміністративні споруди. Начебто було досягнуто бодай проміжного компромісу. Під час Погоджувальної ради у парламенті лідери фракцій, як зазвичай, сперечалися. І тільки у другій половині дня лідер ВО "Свобода" Олег Тягнибок припустив, що наступного дня можуть застосуватися радикальні дії, хоча Майдан нічого такого не планував.

Ще у вівторок, 18 лютого, рано-вранці не було й ознак підготовки до штурму. Так — під Верховною Радою вирували мітинги! Але мітинги під парламентом — явище звичне, кияни та гості міста до того звикли, як при звичайній до існування і функціонування Євромайдану. Мало кого дивувала наявність блокпостів "Беркуту" — де політичні бої, там і "силовики", нічого не вдієш... Не видалася чимось новим і блокада опозиціонерами сесійної зали парламенту — бували й гостріші конфлікти, але все вирішувалося миром.

Пусковим механізмом різкого загострення протистояння стали колізії у Верховній Раді навколо конституційної реформи. Парламентська опозиція наполягала на негайному голосуванні проекту постанови щодо повернення до Конституції в редакції 2004 року. Однак в Апараті Верховної Ради відмовилися реєструвати проект, посилаючись на те, що він не був належно оформлений. Доки лідери опозиційних фракцій висловлювали своє обурення, парламентська більшість у складі фракцій Партії регіонів та Комуністичної партії радилася, що робити далі. Обидві організації, однак, відмовилися пристати на вимоги опозиції.

Дізнавшись про це, обурені люди з Майдану рушили до Верховної Ради вимагати нової Конституції, котра, на думку протестувальників, мала би розв'язати найбільшу за останні 20 років політичну кризу в Україні. Загони народної самооборони лице в лице зустріли пікети "Беркуту" та внутрішні війська.

Те, що сталося потім, перекаресило всі напрацювання, всі компроміси та хисткі домовленості сторін. Спалахнув справжній бій — з бойовими кулями над Хрещатиком та іншими центральними вулицями столиці, з пораненими і, на жаль, загиблими.

Київська влада оперативно зреагувала

Надвечір робота метро була призупинена у зв'язку із загрозю терористичних актів. Як зазначив у своєму зверненні голова КМДА Володимир Макеєнко, "наразі ми не маємо права поновити рух поїздів метрополітену, доки не будемо впевнені у безпеці кожної людини, яка знаходиться у підземці — на ескалаторі, у вагоні чи на пероні". Хоча транспортна комісія Київради вирішила, що доручення глави КМДА було недостатньо для закриття метрополітену, не виключено: якби метро працювало, жертв могло би бути набагато більше. Натомість кияни та гості столиці могли дістатися домівок громадським транспортом. Причому, обіцялося, що це буде безкоштовно.

Тим не менше, пересічним столичним мешканцям увечері 18 лютого, у вівторок, було непереливки. Затори на київських вулицях сягнули максимальної 10-бальної позначки. Люди йшли пішки багато кілометрів, оскільки до маршруток та громадського транспорту були величезні черги. А ті, кому пощастило потрапити до салону транспортного засобу, їхали зі швидкістю майже такою, як і пересувалися пішоходи. Мешканцям лівобережжя Києва довелося "форсувати" Дніпро. Натомість кияни продемонстрували розуміння й високу організованість, адже власники авто домовлялися, формували маршрути та виїжджали, аби допомогти людям дістатися додому. "Нехай вони стануть прикладом для всіх приватних перевізників міста Києва і в тяжку хвилину допоможуть киянам", — зазначив Володимир Макеєнко.

Голова КМДА також звернувся до ділового сектору міста оголосити 19 лютого, середу, вихідним днем, адже мегаполіс не міг функціонувати у нормальному режимі в умовах транспортного колапсу. Також припинили роботу цього дня школи та дошкільні заклади в центрі міста. Учні переведено на дистанційний режим навчання. Але якщо дитину дома залишити немає з ким, у закладах створено чергові групи. Володимир Макеєнко своїм наказом створив Штаб забезпечення стабільної життєдіяльності Києва. "Він працюватиме цілодобово до врегулювання конфлікту", — зазначено у відповідному повідомленні прес-служби КМДА. Зокрема, штаб забезпечить роботу всіх комунальних служб, а також завезення продуктів до магазинів, проїзди карет "швидкої допомоги" до лікарень.

У Києві нині, без перебільшення, вирішується доля України. Столиця знову опинилася в епіцентрі страшних, трагічних подій.

Фото Бориска КОРПУСЕНКА

Багато в чому від міської влади та міськслужб залежить, чи реально буде зменшити втрати.

Битва: Хроніка подій

18 лютого
09.00-10.00 — До початку засідання Верховної Ради лишилося менше однієї години. Київ живе звичним життям. У столичному Маріїнському парку збираються прибічники Партії регіонів.

10.00 — Пленарне засідання Верховної Ради не розпочалося. Парламентська більшість наполягає на створенні тимчасової спеціальної комісії з підготовки поправок до Конституції України, а опозиція — на негайній публікації Конституції редакції 2004 року та введенні її в дію. Під парламентом. У Маріїнському парку триває мітинг прибічників Партії регіонів.

10.30 — Перші зіткнення протестувальників з "Беркутом" сталися у кварталі під Верховною Радою. Учасники акції підкреслюють, що їхній мітинг — мирний. Тим не менше, закидують правоохоронців камінням, "силовики" застосовують світлошумові гранати, відбиваються кийками, згодом відстрілюються, хоча точно визначити, з якого боку пролунали перші постріли, не є можливим. Через 15 хвилин майданівці захопили офіс Партії регіонів на вулиці Липській. Саме там, за словами лідера фракції партії Олександра Єфемова, сталися перші того дня вбивства. Протестувальники займають Будинок офіцерів, прилегли до Верховної Ради офіси, будівлю Міністерства охорони здоров'я. Тим часом у Верховній Раді тривають блокування і консультації. Стає відомо, що голові парламенту — зле, хоча згодом Володимир Рибак на брифінгу в кулуарах парламенту цю інформацію спростував. Також спікер оголосив, що 19 лютого засідання парламенту не буде. Ближче до опівдня депутати залишають будівлю парламенту, першими йдуть "регіонали", деяким комуністам полишити сесійну залу не дають опозиціонери. Вони ж заводять до Верховної Ради поранених із передової.

12.50 — Підійшли додаткові сили "Беркуту", котрі відтіснили мітингувальників від офісу Партії регіонів. Свої позиції займають так звані колони "тітушок". За півгодини потому зіткнення мітингувальників із силовиками набули масштабнішого характеру. Згодом майданівці взяли у полон шістьох правоохоронців, натомість силовики заявили про вогнепальні поранення, що їх дістали співробітники МВС.

15.20 — Протестувальники заявляють про трьох загиблих, причому, через те, що "швидка допомога" не змогла пробитися через кордони до Будинку офіцерів, де "майданівці" влаштували своєрідний польовий госпіталь.

16.30 — Київське метро припинило роботу "через терористичну загрозу".

16.45 — Силовики розбирають барикаду на вулиці Інститутській, біля виходу зі станції метро "Хрещатик", займають позиції та готуються до штурму Українського дому, Жовтневого палацу і, власне, самого Майдану. До середмістя підігнали БТР.

17.00 — Початок штурму "Українського дому". У центральному кварталі міста залишаються поранені, знайдено загиблих і з того, й із іншого табору.

18.10 — Пролунали перші заяви силових структур. Генеральний прокурор Віктор Пшонка повідомив про 100 постраждалих унаслідок київських подій, служба медичної допомоги Майдану нарахувала 150 постраждалих. На сайті МВС з'явилася інформація про загибель мільйонера від вогнепального поранення.

20.01 — "Беркут" розпочав штурм Майдану. Протестувальники відповіли вогняними барикадами, "коктейлями Молотова", камінням з київської бруківки. Наступ на Майдан тривав до ранку.

Мітингувальники обладнали нові барикади на вулицях Михайлівській та Костьольній.

23.00 — Лідери опозиції пішли на зустріч із Президентом України Віктором Януковичем. ДАІ перекрыла під'їзди до Києва. Палає Будинок профспілок. Протестувальники розтягують тенти, на які з вікон стрибають люди, які перебували в будівлі. "Майданівці" полонили декількох "беркутівців", спочатку відвели їх на сцену, потім — до Будинку профспілок. Натомість раніше "беркутівці" затримували активістів Майдану, деяких протестувальників відбили. Майданівці помічають снайперів. Олександр Турчинов дістав поранення, комендант Майдану Андрій Парубій — контузю.

19 лютого
05.38 — Президент України Віктор Янукович звернувся до народу України, в якому закликав лідерів опозиції "негайно відмежуватися від тих радикальних сил, які провокують кровопролиття і зіткнення з правоохоронними органами. Або у разі, якщо вони не бажають відмежуватися — визнати, що вони підтримують радикалів. І тоді з ними буде інша розмова". Також своїм Указом глава держави оголосив 20 лютого Днем жалоби у зв'язку з людськими жертвами внаслідок масових заворушень.

08.00 — Сторони підраховують втрати, насамперед, людські. На ранок виявлено 25 загиблих, але цей сумний список далеко не повний. Зафіксована смерть журналіста. За виконання свого професійного обов'язку наклав головою кореспондент газети "Весті". По всій країні, у регіонах, формуються загони для відправки до Києва. У деяких областях оголошено мобілізацію. Декілька автобусів прибули на Майдан. Також в об'єктах протестувальники захоплюють ОДА та інші адміністративні будівлі.

10.00 — Виконувач обов'язків прем'єр-міністра Сергій Арбузов на закритому засіданні уряду висловив співчуття роднам загиблих та поклав відповідальність за жертви та безлад на радикально налаштованих демонстрантів. МВС порушило майже 40 кримінальних справ проти мітингарів.

13.16 — Папа Римський Франциск молиться за Україну. МЗС України закликає світову спільноту засудити екстремістські дії учасників Євромайдану. Натомість з боку Заходу знову лунають погрози щодо санкцій. МЗС Російської Федерації вимагає від української опозиції поновити предметний діалог із владою, без погроз та ультиматумів, Кремль розцінює події у Києві як спробу державного перевороту. Ширяться чутки про відставку міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка, які спростує прес-служба МВС України.

13.37 — Позафракційні народні депутати та декілька "регіоналів" (всього 19 осіб) вимагають негайно скликати засідання Верховної Ради. Заяву оприлюднив Володимир Литвин на персональній сторінці в Інтернеті.

13.50 — Протестувальники зайняли споруду Консерваторії під медичний пункт, згодом — Головоштамт, Держтелерадіо, намагаються пробитися до споруди КМДА, яку звільнили 17 лютого. У будівлях організують медпункти, пункти харчування. В регіонах ідуть у відставку або виходять з лав Партії регіонів деякі місцеві керівники. Протестувальники атакують райвідділи міліції в окремих містах України, у Львові — успішно. В Києві, на вулиці Грушевського, на місці барикади споруджують стіну з бетонних блоків. На під'їздах до столиці — затори. ЗМІ повідомляють, що застрелено двох працівників ДАІ. Про жертви повідомляють і протестувальники. Загиблих всього вже 26 осіб, поранених — 74. Повідомляється також, що міліція намагається забрати з лікарень поранених активістів Майдану.

15.15 — Протистояння на Майдані триває. У КМДА знову обладтовують мітингарі, у Колонному залі планують розгорнути пункти обігріву та медичний пункт ●

Стратегічні об'єкти міста

Цьогоріч “Київавтодор” продовжить реконструкцію проспекту Перемоги та транспортної розв'язки на Поштової площі

Наталка МИКОЛАЄНКО
“Хрещатик”

Київські дороги стануть кращими. На реконструкцію, капітальний, поточний ремонт та утримання вулично-шляхової мережі міста у бюджеті Києва на 2014 рік закладено 746,1 млн грн. За ці гроші планують завершити ряд стратегічних об'єктів, роботи на яких почали торік і розпочинають нові.

Цьогоріч київавтодорівці планують завершити будівництво транспортної розв'язки на Поштової площі

Коли київські автошляхи стануть такими, як у столицях європейських країн, ніхто відповісти не може, адже ціна питання — мільярди гривень, які необхідно вкласти в сучасне дорожнє полотно. Попри такі кошти немає, комунальники роблять, що можуть, аби міські автошляхи були хоча б безпечними.

“У бюджеті Києва на 2014 рік передбачено кошти на реконструкцію, капітальний, поточний ремонт та утримання вулично-шляхової мережі міста у розмірі 746,1 млн грн, — розповів “Хрещатику” генеральний директор КК “Київавтодор” Петро Береговий.

З основними об'єктами, які виконають у цьому році, в корпорації уже визначилися. Зокрема заплановано про-

довження робіт з реконструкції проспекту Перемоги (86,1 млн грн), виконання робіт з облаштування під'їздної дороги та зовнішніх інженерних мереж до інноваційного парку “Біонік-Хілл” (22 млн грн), будівництво дороги від Червонозоряного проспекту до аеропорту “Київ” (Жуляни) (14,3 млн грн), реконструкція транспортної розв'язки на Поштової площі в Подільському районі (20 млн грн), продовження робіт з реконструкції Жулянського шляхопроводу (47,7 млн грн).

Цікаво, що повноцінний перелік та об'єми робіт по будівництву Подільського мостового переходу будуть визначені після прийняття рі-

шення щодо фінансування об'єкта у 2014 році.

Також цьогоріч планують завершити два дуже важливі стратегічних для міста об'єкти — проспект Перемоги та транспортну розв'язку на Поштової площі.

“Станом на 18 лютого на Поштової площі триває перебудова інженерних мереж, монтаж мережі зовнішнього та декоративного освітлення, благоустрій набережної Дніпра (замощення та озеленення території), влаштування верхнього шару асфальтобетонного покриття. — повідомив Петро Береговий. — Термін завершення організації руху автотранспорту по постійній схемі — 25 трав-

ня, тобто до Дня Києва. А загалом завершення робіт по благоустрою Поштової площі та об'єкта в цілому планується до листопада цього року”.

А от до реконструкції проспекту Перемоги підрядники приступлять при настанні сприятливих погодних умов для таких робіт. Наразі там заплановано завершити влаштування конструкції дорожнього одягу, відремонтувати підземні пішохідні переходи, відремонтувати шляхопроводи — Ковельський та Святошин, реконструювати шляхопровід на розі вул. Щербакова та проспекту Перемоги, а також завершити облаштування покриттів тротуарів та озеленення території.

“На сьогодні по об'єкту реконструйовано покриття проїзної частини на площі — 126 тис. м², тротуарів на площі — 25 тис. м², велосипедних доріжок протяжністю 3,5 км”, — нагадав гендиректор корпорації.

Також у цьому році розпочнуть капітальний ремонт Кільцевої дороги, вулиць Амурської, Бориспільської, Бальзака, Віскозної, Празької, Народної, Тулузі, провулку Куренівського, під'їзду до шпиталу “Лісова поляна”, площі Перемоги, Мосту Метро через Русанівську протоку, а також шляхопроводів на перетині проспекту Науки та вулиці Саперно-Слобідської ●

Місто довгожителів

Влада столиці привітала киянку зі 100-річним ювілеєм

Кирило ФОМІНОВ
“Хрещатик”

Представники міської влади від імені КМДА та Президента України привітали зі 100-річним ювілеєм мешканку Голосіївського району Антоніну Гаврилівну Метелеву. Їй подарували смачні подарунки та грошову премію. Життєрадісна ювілярка з радістю прийняла відвідувачів та поспілкувалася з гостями.

Сто років днями виповнилося жительці Голосіївського району столиці Антоніні Гаврилівні Метелевій. Такий поважний вік не зупиняє енергійну бабусю, яка більше п'ятдесяти років віддала праці. “Я працювала 15 років трактористом і в мене ніколи не було жодної поломки. За це під час Великої Вітчизняної війни мене навіть нагородили медаллю за трудовий подвиг. Взагалі, я працювала більше п'ятдесяти років. Але зараз, на жаль, вже не можу — здоров'я не те. Я рада гостям, приємно, що виникло бажання мене привітати”, — розказує ювілярка.

Жінка має лише півтора року академічної освіти, адже дуже рано вона залишилася без батьків і була вимушена сама виховувати маленького братика. Школою для нею стало життя. Попри багато випробу-

вань, зокрема, загибель чоловіка на фронті, вона завжди залишалася роботящою громадянкою. Нею залишається і досі, не дивлячись на зміну місця проживання на Київ, де вона мешкає з донькою. До цього вона жила в Росії, у Кіровській області. Сусіди кажуть, що Антоніна Гаврилівна й досі не уявляє свого життя без роботи: ще минулого року вона виростила під вікнами своєї квартири цілий полісад, за яким постійно доглядає. Родичі також не дають ювілярці сумувати: багато часу з нею проводить і правнука, яка дуже любить свою бабусю.

“Від імені міської влади та Президента України вітаємо Вас із ювілеєм. Це наша добра традиція і ми дуже раді, що у нас є такі люди. Ми просто не могли не привітати. Ви все життя працювали, і це має бути прикладом для моло-

Від імені столичної влади заступник голови КМДА Віктор Корж привітав зі 100-річним ювілеєм киянку Антоніну Гаврилівну Метелеву

дих”, — привітав жінку заступник голови КМДА Віктор Корж, який завітав у гості до ювілярки. За словами ж директора Департаменту соціальної політики Тетяни Костюренко, довгожителів у місті Києві стає все більше: лише з початку року місто

привітало зі значною датою 12 людей. Всього ж цього року їх 102 особи. “Ми пам'ятаємо про цих людей, включаємо їх у наші програми допомоги, адже їм дуже потрібна увага, спілкування і спокій”, — зауважила Тетяна Миколаївна ●

Новини

Звернення Президента України

Дорогі співвітчизники!

У нас з вами були різні випробування. Але сьогоднішнє, мабуть, найважче з них. Сталася біда — загинули люди. І це великий біль і трагедія для кожного з нас. Однак і це ми разом мусимо пережити і подолати.

З самого початку нинішнього протистояння я закликав до діалогу, будучи категоричним противником силового варіанту, а тим паче — кровопролиття. Це мій життєвий принцип — жодна влада не варта й краплі пролитої за неї крові. Саме цим принципом я керувався у 2004 році, коли зупинив своїх прихильників від зіткнення з прихильниками мого опонента. Тому і в нинішньому конфлікті я робив ставку на діалог. Бо Господь дав людині мову для того, щоб вона могла порозумітися з іншою людиною.

Повинен сказати, що певний діалог таки відбувся. Ми реалізували дві амністії — першу після грудневих подій. І другу, що вступила в дію 17 лютого. Треба ж було опозиційним лідерам так зробити, що вже наступного дня, 18 лютого, вони закликали радикальну частину майдану до збройної боротьби. Опозиціонери не лише не дочекалися відкриття засідання парламенту, на якому повинні були голосуватися закони, які змінили б Україну. Вони навпаки — заблокували Верховну Раду, не давши можливості ухвалити ці зміни. Поставили вимогу — всю владу опозиції і негайно. Не маючи на це мандату народу, в незаконний спосіб, порушуючи Конституцію України, ці, з дозволу сказати, політики, вдаючись до погромів, підпалів і вбивств, намагалися захопити владу.

Опозиційні лідери знехтували основним принципом демократії — владу здобувають не на вулицях чи майданах, а лише на виборчих дільницях. Я не раз говорив їм — незабаром вибори. Якщо народ довірить вам — будете при владі. Якщо не довірить — не будете при владі. Але і перше, і друге має статися в законний спосіб, так, як велить Конституція України.

Межу вони перейшли, коли закликали людей до зброї. А це — кричуще порушення закону. І законпорушники повинні стати перед судом, який визначить їм міру покарання. Це не моя забаганка, це мій обов'язок як гаранта Конституції — забезпечити мир в країні, спокій громадян і справедливість стосовно кожного.

Виходячи з цього, я ще раз закликаю лідерів опозиції, які переконують, що вони теж прагнуть мирного врегулювання, негайно відмежуватися від тих радикальних сил, які провокують кровопролиття і зіткнення з правоохоронними органами. Або у разі, якщо вони не бажають відмежовуватися — визнати, що вони підтримують радикалів. І тоді з ними буде інша розмова.

Скажу щиро, у мене бувають радники, які намагаються мене схилити до жорстких варіантів — до застосування сили. Але я завжди вважав застосування сили помилковим підходом. Є кращий і більш ефективний спосіб — знайти спільну мову. Піти на компроміс. Домовитися. Я вже казав не раз, що у такому випадку дещо втрапить влада. Втрапить і опозиція. Але виграє Україна.

Я наполегливо закликаю утриматися від радикальних дій. Але мене не почули.

Повторюю і звертаюся знову. Ще не пізно дослухатися. Ще не пізно зупинити конфлікт.

Так, ми вже не повернемо загублених. Так, ми вже заплатили дуже дорогу ціну за амбіції тих, хто рветься до влади. Але щоб ціна не була ще вищою, закликаю — схаменіться! Треба сідати за стіл переговорів і рятувати Україну. Бо прийдешні покоління нам не простять, якщо ми зруйнуємо державу, яка має належати їм — нашим нащадкам.

Дорогі співвітчизники! Дорогі люди, які втратили рідних і близьких у цьому безглуздому конфлікті, дозволяйте мені висловити вам глибоке співчуття. Я знаю, що словами горю не зарадиш. Я розумію, яка страшна трагедія вас спіткала. Але я хотів би, щоб ви відчували в ці хвилини мою підтримку і мій щирий жаль.

Зараз всі ми повинні усвідомити одне — навіть найбільш жорстке протистояння закінчиться. А Україна має залишитися навіки. У цьому наше завдання. І це — наша головна і найперша мета.

Віктор ЯНУКОВИЧ

Сьогодні в Україні День жалоби

Відповідно до Указу Президента України 20 лютого 2014 року оголошено Днем жалоби.

У зв'язку з людськими жертвами, внаслідок масових заворушень в Україні Президент постановив у День жалоби на всій території країни приспустити Державний Прапор України на будинках і спорудах органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, а також відмінити розважально-концертні заходи, спортивні змагання, внести відповідні зміни до програм теле- та радіопередач ●

ЕКОНОМІКА

Автомобільний “харч” пішов навскач

Через гнучку гривню ціни на бензин та дизпаливо зростають

Ганна КАСІЧ
“Хрещатик”

12 гривень за літр бензину! І це ще не межа. Експерти пояснюють подорожчання пального у Києві тим, що Нацбанк України перейшов до гнучкого курсу гривні. Але для розкруток цін на автомобільний “харч” є й інші причини, які від українських політиків не залежать. Скільки коштуватиме пальне, чи є підстави для подорожчання і чого чекати автолюбителям у столиці? “Хрещатик” спробував розібратися.

Цінники на АЗС “лютують”

Ціни на пальне зростають, і це факт. Головне — де межа цього подорожчання? Середня ціна літру бензину А-95 у Києві станом на понеділок, 17 лютого, складала близько 11,20 грн. При цьому максимальні ціни сягали 11,29 грн, помірними можна вважати цифри на цінниках від 11,11 до 11,19 грн. Хоч би як там було, а нижче 11 грн бензин досі не падав відтоді, як почав стрімко набирати в ціні.

Лихоманковим для бензину став лютий. Саме тоді розпочалося “бензинове ралі”. Останнім днем, коли по Україні середня вартість бензину марки А-95 складала стабільні для початку зими 10,67 грн за один літр, став четвер, 30 січня. Вже у понеділок, 3 лютого, середня ціна одного літру А-95 “пробила” позначку у 10,70 грн і цього ж дня стабілізувалася на рівні 10,71 грн. Наступним переломним моментом став вівторок, 11 лютого. Бензин, зокрема А-95, і до того стрімко набавляв у ціні по 3—5, а в окремі дні й по 7 копійок, але другого робочого дня минулого тижня зламав психологічну “стелю” в 11 грн за літр. По Україні середня ціна на бензин марки А-95 складає 11,054 грн. А столичні ціни перевищують середньоринкові по Україні приблизно на 12—15 копійок.

Середні ціни на дизпальне також зросли, але по Україні поки що не перевищили психологічної позначки у 10 грн за один літр. Загалом з 3 по 17 лютого ціни на дизпальне зросли більш ніж на 30 копійок, з 9,52 до 9,86 грн за один літр. У Києві станом на 17 лютого ціни на дизпальне коливалися у межах 9,98—10,29 грн за одиницю. Скраплений газ для автомобілів нині сягнув 6,49 грн по Україні і 6,77 грн у Києві.

Сезонні коливання цін на пальне траплялися й раніше. Але цієї весни, схоже, за дорогий бензин відповідатиме гривня.

Фінанси не співають — вони стрибають

Експерти майже одногласно вважають чи не головною причиною здорожчання пального більш гнучке, ніж

раніше, формування курсу гривні. Справді, і перший, і другий раз протягом лютого місяця цінові стрибки на ринку пального майже збіглися у часі з резонансними подіями на валютному ринку. 3 та 11 лютого — це стрімке зростання курсу долара США на міжбанку: спочатку з 8,63 до 8,70 грн за одиницю, потім з 8,48 до 8,60 грн.

“Якщо у січні 2013 року курс долара США на міжбанку був на рівні 8,10—8,20 грн, то нині учасники ринку схиляються до того, що найближчими днями курс може бути на рівні 9,10—9,20 грн за один долар США. Ми отримуємо десь приблизно 1 гривню до вартості долара США. Відповідно, це ще одна гривня у вартості нафтопродуктів”, — пояснює директор консалтингової групи “А-95” Сергій Куюн. Адже десь на 90 % паливо має валютну залежність, уточнив він.

Ціни на пальне виявилися вельми чутливими до лібералізації курсової політики НБУ тому, що більшість нафтопродуктів та бензину на українському ринку — це імпорт. Як розповів президент Об’єднання операторів ринку нафтопродуктів України Леонід Косанчук, протягом минулого року близько 80 % бензину й дизпального, спожитих в Україні, було ввезено з-за кордону. А імпорт прив’язаний до курсу долара США. Оскільки трейдери мають розраховуватися за імпорт доларами США, відсутність іноземної валюти гальмує й поставки нафтопродуктів на внутрішній український ринок. “Але тоді, у 2013 році, долар США був дешевшим, і купити долари можна було день у день за відомим курсом”, — зазначив він. — У 2014 році трейдери під час укладення угод на постачання пального були вимушені закладати у його вартість максимально можливий курс гривні”.

Варто зазначити, що рік країна розпочала без держбюджету. Отже, в угодах фігурували цифри на рівні припущень. Реальність однак перевершила найсміливіші з них. Тим не менше, найпомітніший стрибок ціни на пальне зробили після виходу резонансної постанови НБУ № 49 від 6 лютого 2014 року, згідно з якою між фактом перераху-

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

вання коштів та купівлі іноземної валюти віднині є часовий проміжок у 5 операційних днів. І хоча постанова НБУ має тимчасовий характер, майже тижнева пауза призвела до напруженої ситуації на внутрішньому ринку нафтопродуктів. У трейдерів банально виник дефіцит іноземної валюти.

Учасники ринку нафтопродуктів реалізують пальне у гривнях, а потім мають перевести гривню у долари США, щоб закупити пальне за кордоном. Новий порядок купівлі валюти призводить до того, що “потрібно чекати 6 днів, а то й 10—12 днів, якщо врахувати свята та вихідні, залежно від того, коли була подана заявка. При цьому купівля валюти не гарантується, і курс валюти невідомий”, — конкретизував проблему заступник директора НТЦ “Псіхея” Геннадій Рябцев. За його словами, відповідно до результатів досліджень НБУ, понад 40 % трейдерів скаржаться на дефіцит обігових коштів і вимушені звертатися за “короткими” кредитами до комерційних банків, котрі не проти скористатися ажіотажем і підняти ставки. Оператори ринку нафтопродуктів, у свою чергу, всі збитки та фінансові втрати закладатимуть у ціни на пальне. Власне, вони це вже й роблять.

Бажання підзаробити на пальному

Однак не всі експерти у цьому одностайні. Скільки у нових цінах на пальне ажіотажу, а скільки — ринкових реалій, визначити складно. Як зазначає фінансовий аналітик Віталій Шапран, “внутрішні ціни на нафтопродукти залежать від валютного курсу

не на 100 %, а лише на 70 %”, відтак “стабілізація валютного ринку, якій сприяли заходи НБУ, навпаки, пращє на руку експортерам нафтопродуктів”. За його словами, нафотрейдери “забули, що могло б бути, якби НБУ не стабілізував курс”, тож зростання цін на пальне зумовлене багатьма в чому “бажанням заробити”.

Натомість президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко також впевнений, що вітчизняні нафотрейдери використовують ситуацію на валютному ринку для того, аби примножити свої прибутки, а подорожчання бензину та дизпального не має нічого спільного з реальною ринковою ситуацією. В коментарі “Хрещатику” він висловив думку, що підстав для подорожчання бензину в Україні немає. “Зростання цін на бензин — це явна ознака спекуляції. Під приводом девальвації гривні нафотрейдери підвищують ціни, при цьому явно не намагаються пояснити, чому саме такий ріст цін. Навіть якщо припустити, що нині закупка нафтопродуктів для нафотрейдерів буде дорожчою, все одно неможливо зрозуміти їхню логіку зростання ціни. Адже заробітна плата працівників в Україні, а також внутрішні тарифи і ціни не зросли. Якщо вже говорити про зростання цін на нафтопродукти, то воно може бути у межах 2—3 %, але аж ніяк не 10 %, як пояснюють нафотрейдери. Дивними видаються їхні заяви, нафотрейдери постійно кивають на Євросоюз, але при цьому забувають сказати, що курс євро до долара США зростає і падає на 9—10 % щорічно, і при цьому нафотрейдери у

ЄС не підвищують ціни, якщо курс євро до долара США зростає навіть на 5—10 %. На жаль, наші підприємці діють дуже спекулятивно і не бажають вести бізнес по-чесному, не хочуть сплачувати податки, завідомо необгрунтовано підвищують ціни і вступають у негласні змови між собою, при цьому заявляючи, що хочуть до ЄС. Абсурдність вражає”, — зазначив він.

А по 13 гривень бензину не бажаєте?

Водночас Сергій Куюн запевняє, що складні умови для нафотрейдерів стануть основною причиною подальшого подорожчання бензину. За його словами, ставки по “коротких” кредитах сягають 40 %, відтак такі дорогі кредити “навісять” на ціну пального ще десь із 8—10 копійок. “Якщо у січні, за спокійного валютного ринку і ринку нафтопродуктів, бензин у середньому коштував 10,75 грн за один літр, то прогноз на другу половину лютого — початок березня орієнтовно 11,75 грн за один літр”, — вважає експерт. На окремі види високосортного пального ціна у березні може сягнути й 13 грн за один літр, припускає він.

У Києві цінники на АЗС за такого сценарію розвитку подій, можливо, “прикрасяться” цифрами у 12,87—13,15 грн за літр високооктанового бензину. Це якщо розрив між киевськими та середніми по Україні цінами залишиться на рівні 15 копійок. Але ж і цей показник не є стабільним.

За словами експертів, на український ринок нафтопродуктів тисне ще й світовий ринок, де ціни на нафту останнім часом ростуть. Ціни на нафту марки Brent сягнули

\$109,40 за барель, що є поточним максимумом. На додачу вітчизняні НПЗ переважно працюють з імпортною сировиною.

Загалом наразі ситуація ще більш-менш стабільна, оскільки споживання пального помірно, бо на дворі зима. А от навесні, коли аграрії традиційно закуповують пальне для посівної, стрибок цін на бензин та дизель вірогідний.

Також є загроза, що високі ціни на бензин можуть вплинути й на ціни на товари споживчого ринку. Так, у структурі ціни на продовольчий імпорт солідну частку посідають транспортні витрати. Якщо перевізники піднімуть тарифи, синхронно подорожає й заморський харч. Виграють великі торговельні мережі, що мають можливість брати великі партії товару та зберігати його, вони можуть конкурувати у цінах.

Але тарифи на електроенергію, а відтак і на комунальні послуги, навряд чи зростуть. Таку думку в коментарі “Хрещатику” висловив заступник генерального директора Центру досліджень енергетики Вадим Пламаздин. “Оскільки у нас в країні відсутні генеруючі потужності, котрі працюють на рідкому паливі, і бензин не бере жодної участі у ланцюгу виробництва електроенергії, то коливання ціни на нього не може вплинути напряму на собівартість виробництва електроенергії, а тому — і на кінцевий тариф. А якщо врахувати, що тарифи на електроенергію у нас узагалі регулюються державою, то навіть якщо бензин якось впливав би на собівартість, на фінальному тарифі це все одно ніяк не позначилося б”, — зазначив він ●

Бережи(ся) — депозит

Для отримання кривих власникам рахунків доведеться збирати квитанції та довідки

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Ні. Таки немає спокою грошам в Україні. Доки отямилися від лібералізації курсової політики, нова морока. Верховний суд України своїм рішенням, по суті, ускладнив власникам депозитів отримання своїх власних грошей. Для цього, в окремих випадках, потрібно буде доводити, що вносив гроші у банк, і що вони — таки є твоїми. Сенсація пішла гуляти інформаційними просторами. Чого відтепер боятися власникам депозитів?

“Де гроші, Зін?”

Гвалт зчинився через рішення Верховного суду України ще від 29 січня 2014 року за одним з позовів до комерційного банку. Суть справи полягає у тому, що особа, яка є позивачем, відкрила в одному з банків депозитний рахунок, сторони уклали депозитний договір, періодично власник депозиту “підживлював” рахунок додатковими коштами, щось знімав, щось додавав. Аж ось власник зняв значну суму з рахунка, після чого звернувся до банку з вимогою надати виписку про стан рахунка. За підрахунками власника, на депозиті мала б залишитися чимала сума. Відповідь ошелешила, оскільки банк письмово повідомив, що “вказаний рахунок не відкривався, грошові кошти до банку не вносилися”.

Далі, зрозуміло, розпочалася судова тяганина, справа розглядалася судами декількох інстанцій, доки не потрапила до Верховного суду. Рішенням ВСУ відкривало багато нового для тих громадян, котрі не втаємничені у нюанси вітчизняного правового поля, зокрема фінансового, думали, що договір з банком — це є “серйозна бомага”. Згідно з рішенням Верховного суду, “письмова форма договору банківського вкладу вважається додержаною, якщо внесення грошової суми підтверджено договором банківського вкладу з видачею ощадної книжки або сертифіката чи іншого документа, що відповідає вимогам, встановленим законом, іншими нормативно-правовими актами у сфері банківської діяльності (банківськими правилами) та звичаями ділового обороту”. А ось і головна фраза, через яку зчинився гвалт: “У разі недодержання письмової форми договору банківського вкладу цей договір є нікчемним”. Водночас, як можна зрозуміти із подальшого тексту постанови ВСУ, і сама ощадна книжка чи сертифікат без квитанції про внесення

коштів, без договору також не можуть вважатися достатніми доказами наявності депозитного рахунку та грошей на ньому.

Іншими словами, якщо у вас є договір з банком на створення депозитного вкладу, але немає квитанції про те, що ви внесли гроші, чи банк вам не видав ані ощадної книжки, ані сертифікату, можете вважати, ваші криві пішли на благородну мету зміцнення й процвітання української банківської системи. Але квитанції, довідки і т. п. також недійсні без договору.

Варто додати, що справа направлена ВСУ на новий розгляд до суду касаційної інстанції. Тож можна очікувати на нові правові сенсації.

На довірливих воду возять

Тим часом вкладники вже почали нервуватися. І є від чого. Адже комерційні банки не завжди видають квитанції чи сертифікати, не кажучи вже про ощадні книжки. Автор цих рядків укладав депозитний договір на порівняно невеличку суму і попросив виписку з рахунка. Виписки надано не було, оскільки “система зависла”. І ось тепер вкладники розмірковують, чи отримають вони кошти, якщо у них на руках лише договори, котрі відніні — папірці. Складність ще й у тому, що не кожен вкладник знає, які “папірчики” вимагати від банку під час укладання договорів депозиту, а самі банки, інформуючи клієнта про все-все-всич, чомусь обходять мовчанкою цей важливий, як виявилось, пункт.

Користувачі Інтернету приводять й інші випадки, коли банки не дають додаткових документів, на додачу до договорів. Зокрема фінансові установи пропонують відкривати рахунки онлайн, куди гроші переводяться з кредитної картки. Жодних квитанцій при цьому, звісно, й бути не може.

Більше того. Наявність квитанції також не гарантує, що кошти є на депозиті, оскільки є такий вид шахрайства, коли клієнту дають “підставну” квитанцію, а гроші “втікають” у кишені метких осіб. Доки суд та діло, власник депозита з’ясує, що грошей у нього катма тільки під час переукладання чи розірвання договору, а за цей час шахраї встигають “зліняти”.

Попри те, що йдеться лише про конфліктні ситуації, підстави для занепокоєння є. Наприклад, якщо я забажаю забрати гроші з депозита, адже бувають випадки, коли потрібні кошти, й терміново, а банк не волітиме розлучатися з фінансовим ресурсом. Він гіпотетично може, як мінімум, затягти мене як вкладника по судах. Актуальне питання — що робити тим власникам депозитів, котрі

не мають сертифікатів, ощадних книжок чи квитанцій?

Про ці та інші страхи “Хрещатик” розпитав експертів...

Самі банки не сприймають ситуацію аж так критично, кажуть, паніка марна. Начальник управління заощаджень і платежів UniCredit Bank Ольга Шостак в коментарі “Хрещатику” зазначила, що “нічого нового цим рішенням не внесено. Наприклад, за договором у нашому банку є умова, що клієнт зобов’язаний внести кошти на депозитний рахунок протягом трьох банківських днів. Якщо гроші не вносяться, депозитний контракт закривається. Якраз у такому випадку клієнт може мати договір на руках, а гроші не внести. Відповідно, для з’ясування стосунків необхідно доказ внесення грошей на рахунок. При цьому (у подальшому) ситуації з необхідністю квитанції не виникають — банк завжди може зробити виписку по рахунку, і буде видно всі рухи”.

Президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко в коментарі “Хрещатику” також зазначив, що підстав для занепокоєння у вкладників немає: “Рішення Верховного суду нічого не змінило на ринку депозитів. Фактично ВСУ просто констатував факт, що при розміщенні грошей на депозиті банк зобов’язаний видати виписку по рахунку або сертифікат, якщо це ощадний сертифікат. При цьому це не означає, що банк може і не погашати депозит, якщо фізична особа забула або загубила таку виписку. По-пер-

ше, фізична особа може хоч кожного дня брати у банку виписку з рахунку. Це тривіальна операція, яку банк здійснює на підставі тільки паспорта клієнта. По-друге, за всю історію України не було випадку, коли б банки відмовлялися погашати депозити тільки тому, що у клієнта відсутня виписка по рахунку”.

Для особливо похлихливих — вимагайте і перевіряйте

Утім, аби бути упевненим в тому, що нікуди ваші гроші з банку не зникнуть, є сенс запитися документами. Як зазначив в коментарі “Хрещатику” адвокат, старший партнер адвокатської компанії “Кравець і Партнери” Ростислав Кравець, потрібно все-таки вимагати квитанції та виписки. “Я б радив звернутися до банку надати письмову відповідь, в якому вказати, чи дійсно укладений договір між клієнтом фінансовою та цією фінансовою, а також зазначити суму, яка розміщена на рахунку за цим договором. Таким чином, ви можете обійти “гострі кути” і бути спокійним, адже у подальшому у вас будуть бодай якісь правові підстави, у випадку відмови банку віддати кошти, вимагати їх повернення”.

Якщо прикра подія сталася, правник рекомендує, окрім письмового звернення до банку, “також звернутися до правоохоронних органів щодо викрадення вкладу”. На уточнююче питання, чи доцільно звертатися до право-

хоронців до отримання письмової відповіді з банку, Ростислав Кравець наголосив, що варто, адже “банки часто використовують це для того, аби затягти час, потім у більшості випадків доводиться роками судитися з банками для того, щоб повернути свій вклад”.

Для тих, хто тільки подумує про депозит, фахівець радить “при укладенні договору отримати квитанцію про зарахування коштів саме на ваш депозитний рахунок. Тобто квитанція просто повинна бути. Якщо виникне ситуація, коли ви просто приходите до банку, покажете депозитний договір, а банк вам повідомляє, що такого договору не зареєстровано, то довести, що ви внесли гроші, практично неможливо, адже ви могли договір підписати, а кошти не вносити, це передбачено діючим законодавством”. Причому він зауважив, що необхідно звертати увагу у квитанції на призначення платежу, “тому що траплялися випадки, коли особа приходить на радощах у банк, укладає депозитний договір, вносить гроші, а через півроку тільки помічає, що кошти надійшли на інший рахунок або ними погашено чийсь кредит. На жаль, такі випадки у нашій практиці були. Тому дуже уважно дивіться на призначення платежу при внесенні чи переміщенні коштів”.

Якщо банк не надасть письмової відповіді, юрист зазначає, що у цьому випадку “Ситуація сумна. Рекомендую звертатися до правоохоронних органів і шукати свідків, які б могли підтвер-

дити, що вами було внесено кошти і, відповідно, за допомогою кримінального судочинства довести ту обставину, що безпосередньо банк, співробітник банку, завдав вам збитків”.

Деякі банки пропонують відкрити депозит через Інтернет, але клієнту, у такому разі, не отримують на руки квитанції. Ростислав Кравець радить, знову ж таки, пильнувати свої гроші: “У такому випадку бажано взяти виписку по своєму картковому рахунку. І в цій виписці вже буде видно, що було здійснено переведення коштів на такий-то депозитний рахунок”. Причому, за його словами, це має бути не проста роздруковка з персональної сторінки власника рахунка, а “у паперовому вигляді, з відміткою банку, котра підтверджує, що дана операція була здійснена. Проста роздруковка не братиметься до уваги”. Це важливо, адже у подальшому, у випадку судових конфліктів, у суді буде надзвичайно тяжко надати докази в електронному вигляді.

На думку експерта, загроза не отримати свій депозитний вклад існує, якщо “даний вклад не було зафіксовано у фінансовій системі банку і кошти могли бути вкрадені саме співробітниками банку, які приймали цей вклад і не внесли даних у систему”. Причому, за його словами, “багато випадків у нашій практиці з різними банками, коли вклад було привласнено начальниками відділень і доводилося доходити до судів вищих інстанцій для того, щоб повернути свій вклад” ●

ТУРИЗМ

Туристичні ігри

Як не вскочити в халепу, купуючи путівку за кордон

Світлана МАЖУРИНА
"Хрещатик"

Українці, в тому числі й мешканці столиці, все активніше обирають місця для проведення відпустки за кордоном. Насамперед це пов'язано з тамтешньою високою якістю обслуговування та європейським сервісом для туристів. Сьогодні поїхати на відпочинок можна у будь-який куточок земної кулі, й у спеціалізованому агентстві запропонують тури на будь-який смак і гаманець. Але завжди існує маленьке "але". Як бути впевненим, що ви звернулися до надійної туристичної компанії, а обіцяний нею комфорт, про який вам так зважливо розповідають, відповідає дійсності? Адже ринок туристичних послуг — ласий шматок, де нечесні дільці можуть добре заробити. Особливо якщо вони мають справу з необізнаними споживачами.

Туристів на замітку

Кожна людина, збираючись на відпочинок, має цілком природне бажання зекономити, при цьому отримавши максимальний пакет послуг від придбанної туристичної путівки. А тому шахраї користуються нагодою та діють за відпрацьованими схемами, за якими і відбувається безліч афер. Та щоб відпочинок вдавня на славу, а ви не опинилися в неприємній ситуації, варто продумати все до дрібниць та ґрунтовно підійти до його планування.

Найвність проблем на туристичному ринку визнає прес-секретар Асоціації лідерів туристичного бізнесу України (АЛТУ) Юлія Олійник. "Сьогодні на туристичному ринку працює понад 8 тисяч турагентів — і їхня кількість зростає. Відтак туристу вкрай важко самостійно відрізнити надійних постачальників туристичних послуг від ненадійних. Як такий вхідний бар'єр на ринок наразі відсутній — сьогодні фактично будь-яка фізична або юридична особа може займатися реалізацією турів. Приводить це, власне, до того, що рівень якості послуг не завжди високий", — говорить пані Олійник.

Як розповіла "Хрещатику" прес-секретар АЛТУ, на сьогодні, за даними Державного агентства України з туризму та курортів, в Україні працює майже 2500 тисяч туроператорів і понад 8000 турагентів. "Причому, кількість турагентів ніхто не рахує. Їхня діяльність не ліцензується і облік, відповідно, не ведеться", — зазначає фахівець і додає, що все ж АЛТУ для себе визначає безпечних операторів. "Ми рекомендуємо оператором добровільно страхувати свою відповідальність на випадок неможливості виконання обов'язків перед третіми особами у разі раптового призупинення діяльності. І туроператори, які страхують свою відповідальність перед партнерами і туристами, на нашу думку, є більш безпечними, ніж ті, які цю відповідальність не страхують. До речі, ті туроператори, які входять до АЛТУ, страхували свою відповідальність на суму від 10000 євро і вище", — резюмує прес-секретар асоціації.

Що має знати турист?

Юлія Олійник дає корисні поради, як уникнути проблем.

"Не варто укладати договір між туроператором і турагентом. Турагент — це посередник між туроператором і туристом, тобто він лише перепродає послугу. А особі, яка укладає договір, потрібно звертати увагу на те, щоб він був укладений саме між нею і туроператором, турагент як посередник може лише фігурувати у договорі. На сьогодні не існує типового договору туристичного обслуговування, який був би єдиним для всіх і однаково захищав права туриста, турагента, туроператора і держави. Відтак, кожен туроператор має свій варіант. А тому в одного туроператора договір може бути більш-менш справедливим до обох сторін, у іншого — може захищати виключно інтереси туроператора і лише частково інтереси туриста", — розповідає пані Олійник.

Тож вона радить прискільки читати документ та звертати увагу на абсолютно все: "Всі умови відпочинку, які були проговорені, мають бути обов'язково прописані або в договорі, або в додатку до нього".

Юрист адвокатської компанії "Кравець і партнери" Анна Мартиненко також радить, як варто правильно укласти туристичний договір. Так, відповідно до основних вимог до договору на туристичне обслуговування, які зазначені в ст. 20 Закону України "Про туризм", задокументовані такі істотні пункти, як-от: строк перебування у місці надання туристичних послуг із зазначенням дат початку та закінчення туристичного обслуговування; характеристика транспортних засобів,

що здійснюють перевезення, зокрема їх вид і категорія, а також дата, час і місце відправлення та повернення (якщо перевезення входить до складу туристичного продукту); готелі та інші аналогічні засоби розміщення, їхнє місце розташування, категорія, а також відомості про підтвердження відповідності послуг готелю встановленим вимогам, строк і порядок оплати готельного обслуговування; види і способи забезпечення харчування; мінімальна кількість туристів у групі (у разі потреби) та — у зв'язку з цим — триденний строк інформування туриста про те, що туристична подорож не відбудеться через недобір групи; програма туристичного обслуговування; види екскурсійного обслуговування та інші послуги, внесені до вартості туристичного продукту; інші суб'єкти туристичної діяльності (з адресою та реквізитами), які надають туристичні послуги, включені до туристичного продукту; страховик, що здійснює обов'язкове та/або добровільне страхування туристів за їхнім бажанням й інших ризиків, пов'язаних із наданням туристичних послуг; правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування та перебування там; вартість туристичного обслуговування і порядок оплати; форма розрахунку.

За словами пані Мартиненко, для того, щоб стимулювати належне виконання умов договору, можна більш детально прописати санкції для туроператора в разі порушення умов договору. В будь-якому випадку слід пам'ятати

про те, що порушення умов договору туроператором має підтверджуватися доказами, наприклад, наявністю квитанції чи розписки з іншого готелю, який не обумовлений в договорі, але де довелося проводити час через вину туроператора тощо.

В свою чергу прес-секретар АЛТУ звертає увагу — якщо клієнт туристичної компанії підписав договір, то це означає, що він поінформований про всі умови відпочинку. А тому у випадку, коли турист розраховував на щось одне, а отримує інше — це його суб'єктивне очікування, тож і нарікати немає на що.

Як радить правознавець Анна Мартиненко, для свого забезпечення необхідно детально прописати можливість відмови від виконання договору без застосування будь-яких санкцій. А також звернути увагу на те, за яких обставин туроператор може відмовитися від договору. Водночас експерти визнають — якщо у цьому документі вас щось не влаштує, ви маєте право просити про внесення до нього додаткових змін.

І хоча туристичне законодавство України недосконале, але всі спірні, сумнівні чи неврегульовані, на думку туриста, моменти в організації надання послуг туроператором можуть бути встановлені договором.

Навіщо потрібна страховка?

Виїжджаючи за кордон, багато туристів сподіваються,

що відпочинок пройде без неприємних сюрпризів, а медична страховка не стане в нагоді. Тож страховий поліс необізнаними туристами сприймається, як тягар додаткових витрат, на яких можна заощадити. І зовсім даремно.

Згідно із ЗУ про "Туризм", для туриста є обов'язковими видами страхування медичне та від нещасного випадку. Тому купуючи путівку, до вартості якої включений страховий поліс, варто розраховувати на стандартну та мінімальну програму.

"Вартість полісу залежить від наповнення. Стандартна програма "А" в усіх страхових компаніях різна. Однак, як правило, програма "А" передбачає амбулаторне, стаціонарне обслуговування, а також компенсацію витрат, пов'язаних із настанням нещасного випадку. І коштує така страховка приблизно 5-6 грн на день", — розповідає голова правління страхової компанії Мирослав Бойчин. А оформивши мінімальну страховку, годі й сподіватися на компенсацію медичних витрат. Зі слів пана Бойчина, на жаль, у 90 %, а може — і в більшості випадків, туроператор чи турагент випише страховий поліс без обговорення з туристом умов страхування, а такі дії є неприпустимими.

Тому туристам варто цікавитись у туроператорів наявними програмами страхування. Адже за кордоном послуги з надання медичної допомоги надто дорогі. Наприклад, тільки виклик лікаря у

Греції коштує 100\$, у Туреччині та Єгипті — не менше 50\$, інформує фахівець.

Фахівці зі страхування визнають, що аби убезпечити себе від неприємних ситуацій, краще оформити страховку програми "В" — розширену програму медичного страхування. Згідно з нею, застрахованій особі будуть компенсовані всі медичні витрати за полісом. І такий поліс для туриста коштуватиме приблизно на 30 % більше від страхової програми виду "А". Окрім цього, турист на свій розсуд може застрахувати свій багаж на випадок його пошкодження або ж застрахувати фінансові витрати при неможливості здійснення подорожі, ризику втрати чи викрадення документів під час поїздки тощо. А тому, щоб уникнути проблем з витратами на медичні послуги, відпочивальникам варто бути поінформованими в сфері страхування та обережно ставитися до вибору страхового поліса.

Ціни та тенденції

Водночас ціна турів не зростає у зв'язку з коливанням курсу долара та нестабільною економічною ситуацією в країні. "Вартість путівок залишилась на тому ж рівні, що й була до девальвації гривні. Інша справа, що до цього за туристичну путівку вартістю 1000\$ платили 8300 грн, а зараз за неї треба сплатити 8800 грн. Тобто, вартість путівок у валюті залишилась незмінною, але за рахунок того, що долар "підскочив", туристи дійсно платять більше. На першому місці впевнено тримається Туреччина з показником понад 600 тис. українських туристів. Далі слідує Єгипет. Навіть попри події в цій країні громадяни дуже активно їздять туди на відпочинок", — розповідає Юлія Олійник.

Окрім того, значним попитом користуються тури до Греції, Іспанії, Хорватії, Чорногорії. Завжди мають стабільно високий попит екскурсійні тури Європою. "За останні декілька років збільшився потік до Греції, Іспанії. І, насамперед, це пов'язано з більш лояльною візовою політикою, яку проводять ці країни щодо українців. А у зв'язку зі скасуванням візового режиму та збільшенням авіаперевізників зріс потік туристів до Ізраїлю", — резюмує прес-секретар АЛТУ ●

На що слід звернути увагу, обираючи туроператора, розповідає юрист адвокатської компанії "Кравець і партнери" Анна МАРТИНЕНКО:

Туроператор, який легально здійснює свою діяльність, обов'язково повинен мати такі документи, що підтверджують його право здійснювати туроператорську діяльність: ліцензія на провадження туроператорської діяльності; документи, що підтверджують фінансове забезпечення цивільної відповідальності перед туристами (гарантія банку або іншої кредитної установи); угоди зі страховиками (медичне страхування та від нещасного випадку), які повинні передбачати надання медичної допомоги туристам та відшкодування їх витрат при настанні страхового випадку безпосередньо в країні (місці) тимчасового перебування; договори на туристичне обслуговування з туристами (або з туристичними агентами, якщо договори укладаються через туристичних агентів); виписка ЄДРПОУ (посвідчує реєстрацію як підприємця чи підприємство); довідка статистики (посвідчує види діяльності, якими може займатися туроператор); довідка 4-ОПП (податкова довідка, що посвідчує взяття на облік як платника податку). При вивченні даних документів необхідно звертати увагу на строки чинності та реквізити сторін. Багато впевнитися і в правомочності контрагентів за цими документами, тобто перевірити, чи дійсно існує банк, який видав гарантію, чи має право страховик надавати послуги, вказані в договорах страхування, чи не припинив свою діяльність турагент тощо. Крім того, туроператори щорічно подають Державну статистичну звітність про свою діяльність, яку можна попросити для огляду, щоб краще зрозуміти, які саме послуги надавалися та в якому об'ємі.

На жаль, за кордоном не можна швидко і ефективно захистити свої права у випадку порушення умов договору, тому, зібравши хоч якісь докази, необхідно буде звертатися у судовому порядку за захистом своїх прав вже на території України. Причому не варто забувати в такому випадку і про можливість відшкодування моральної шкоди. Тому перед підписанням договорів необхідно переконатися в чинності документів, на підставі яких здійснює свою діяльність туроператор, а за даними з цих документів — перевірити достовірність інформації в них: наприклад, за допомогою Інтернету з'ясувати, чи дійсно той чи інший готель співпрацює з туроператором.

Головним інструментом захисту в такому випадку для туриста буде саме договір на туристичне обслуговування, але щоб цей інструмент був ефективним, його необхідно правильно укласти.

СПОЖИВАЧ

Вберегти родинний гаманець

Як правильно спланувати бюджет сім'ї під час кризи

Олена ДМИТРИЄВА
"Хрещатик"

Сьогодні, коли в країні триває політична криза та склалася складна фінансова ситуація, кожна українська родина замислюється над тим, як правильно прогнозувати свій сімейний бюджет. Ця криза змусила багатьох людей переглянути свої подальші плани. Також прогнози щодо вирішення кризи в Україні залишаються під знаком питання, а поки всі українці змушені пристосовуватися до наявної ситуації. Тому ведення сімейного бюджету нині набуває особливої актуальності. Розглянемо деякі аспекти — як правильно планувати свій бюджет та куди вкладати гроші.

Золоті правила економії

Економічні експерти радять українцям складати сімейний бюджет, аби не витратили зайвих грошей та економити кошти на необхідні витрати. Родина має визначитися, яким буде сімейний бюджет — пайовим, індивідуальним чи спільним. Перед його формуванням потрібно скласти список заробітку та витрат, аби зрозуміти, на що витрачаються кошти та на чому можна зекономити, вважають фахівці. Експерти рекомендують, що необхідно "відкладати" від заробітної плати 10 % від зального сімейного доходу або від заробітної плати одного з членів сім'ї. Так, за словами заступника директора Центру наукових досліджень Національного банку України Наталії Слов'янської, є прості економічні правила формування сімейного бюджету і, взагалі, розподілення тих доходів, які мають люди. "Золоті правила економії, перш за все, — ті доходи, які ми отримуємо, потрібно вміти ділити на 2 частини. Я не можу сказати, що це є правилом у кожній родині, але хто цього дотримується, чинить вірно", — зазначає фахівець. Доходи потрібно ділити на витратну і інвестиційну частини. Що стосується витратної частини, то фінансист пояснила, що це ті умовні "конвертики", пункти, про які кожен знає — плата за комунальні послуги, мобільний, їжу, одяг, побутову хімію. Також необхідно закласти певну суму грошей для поточного навчання, якщо є дитячий садочок, школа, технікум, інститут чи університет. "І якщо та сума доходів перевищує витрати й залишається, то в будь-якому випадку цю суму необхідно "відкладати", — зауважила пані Слов'янська. Друге правило — потрібно пам'ятати, що у кожній родині має бути резервний фонд, який не залежить від відсотка заощаджень, а витікає з потреби, яка раптом постає, оскільки сім'я — це живий організм, і крім планових та передбачуваних витрат можуть бути і непередбачувані. Тому обов'язково треба робити якісь заощадження на авральні моменти, що виникають у повсякденному житті. Також вона пояснила, що цей резервний фонд повинен десь розміщуватися. "Найпростіший варіант — розмістити на банківському рахунку, принаймні, до нього важче дійти, тому що якщо ти заощаджуєш вдома, то завжди є спокуса взяти ці гроші з конвертика, а треба, щоб це було "НЗ", — зауважила пані Наталія. Також, за її словами, кожна родина має раз на рік аналізувати свої витрати, а саме — куди витрачаються гроші, де можна було зекономити, раціональніше використати. "На сьогодні у пересічного українця дуже багато спокусу щодо витрат, особливо якщо є діти. Що стосується дітей, то експерти радять давати гроші на особисті витрати.

Нехай це буде незначна сума, але і вона буде виховувати в них почуття самостійності, а пізніше діти самі зможуть планувати власні витрати. Також потрібно більш раціонально ставитися до статті доходів, тобто, ми повинні підсумувати прибутки, які маємо з усіх джерел, щоб чітко уявляти, що й на що витрачається", — констатує Наталія Слов'янська. Тому якщо підбити такий підсумок, то настав період, коли непрогнозовані доходи в зв'язку із нестабільністю ситуації, яка є у нашій країні з наявними кризами — фінансовими і політичними, що взаємопов'язані, й для організації бюджету сім'ї потрібно дотримуватися таких рекомендацій: перш за все, прагнути витратити менше, "відкладати" стільки, скільки можна, мати банківський рахунок, тому що він дає менше спокою заощадження використовувати. "А також менше користуватися офертними рахунками, які на сьогодні масово пропонують банки через кредитні картки. Дуже багато прикладів, коли люди через оферт втрапляють у великі борги, а потім борговий вал наростає і з ним дуже важко розрахуватися", — застерігає пані Слов'янська.

Способи зберігання грошей

Що ж стосується коливання курсу національної валюти, то на думку заступника директора Центру наукових досліджень Національного банку України (НБУ) Віктора Кравця, спрогнозувати динаміку гривні зараз вкрай складно. "На даний момент не можна прогнозувати, яким буде курс гривні найближчим часом", — зазначив пан Кравець, відзначивши високий рівень фінансової грамотності українців, який може захистити їх від паніки у зв'язку зі зниженням курсу гривні. "Серед фінансових інструментів в Україні представлені казначейські зобов'язання, депозити банківські, які є найпростішим методом збереження вартості грошей, інвестиційні монети, промисловість тощо. Не вистачить пальців, щоб перерахувати напрямки, куди українці можуть на сьогодні інвестувати гроші. Ті, хто любить адреналін, в Україні більше вкладають у бізнес, також інвестують у житло. Ті, хто любить заробляти тихо та стабільно, надають перевагу банківським депозитам", — зазначив пан Кравець. Також експерт застерігає, що не потрібно класти гроші на депозит у фінансову установу, яка пропонує депозитну ставку порівняно вищу з тим, яка є середньостатистичною по Україні, адже там може бути підступ. "Не треба вірити гарній рекламі, бо лише холодний розум та перевірена інформація допоможе вибрати правильне рішення", — зазначає пан Кравець. Тому перед тим, як розмістити депозит у тому чи іншому бан-

ку, обов'язково слід прочитати про нього відгуки в Інтернеті, звернути особливу увагу на термін існування банку та значення основних показників його роботи, що публікуються у відкритому доступі та на сайті Нацбанку. Також гривневі вклади краще розміщувати на невеликий термін. Тим паче більшість банківських установ пропонують населенню класти гроші на депозит строком на три місяці або півроку, тому експерти рекомендують надати перевагу таким пропозиціям. Також Віктор Кравець зазначив, що, обмінюючи гривні на долари, українці більше втрачають на комісіях, ніж зберігають заощадження. "Візьміть за правило: в якій валюті маєте доходи і витрати — в тій і зберігайте гроші. Якщо у вас доходи в гривні, це не означає, що у разі коливань на ринку потрібно бігти і конвертувати її у валюту. Ви на комісіях втратите більше, ніж заробите або збережете", — зазначив він. За словами експерта, населення в останні роки все більше довіряє національній валюті.

Через те, що курс гривні залишається чутливим до кризових ситуацій в державі, то не зайвим буде звернути увагу й на інші способи розміщення заощаджень, але попередньо слід проконсультуватися у фахівців. Наприклад, надійно захищеними від обесцінювання є способи зберігання власних коштів у вигляді злитків дорогоцінних металів. Нагадаємо, що НБУ своєю постановою від 6 лютого 2014 року № 49 "Про заходи щодо діяльності банків та проведення валютних операцій" встановив обмеження на валютному ринку. Ці заходи, крім решти, включають обмеження продажу валюти фізичним особам для подальшого переказу за кордон на рівні 50 тис. грн на місяць і заборону продавати на міжбанку валюту для інвестицій за кордон та дострокового погашення кредитів перед іноземними позичальниками. В Нацбанку заявляють, що постановою носить тимчасовий характер і спрямована на стабілізацію банківської системи, вона не обмежує використання громадянами їхніх доходів і заощаджень.

Тож — тримайте і себе, і всі витрати під контролем!

Статистика витрат українців

Загалом по Україні середньостатистична родина майже половину заробленого витрачає на харчі. Так, за словами Антоніни Тарановської, у 1999 році відбувалося постійне коливання рівня доходів: міська родина "проїдала" 62 % щомісячного доходу, сільська — 49 %. У 2009 році міські жителі витрачали на продукти приблизно 49 %. "Але з 2010 року ми спостерігаємо повільну тенденцію до збільшення витрат на продукти харчування, все менше — на послуги тощо. У найгіршій ситуації опинилися родини з дітьми. Після кризи 2008-2009 рр. сім'ї з трьома і більше дітьми до 2-3 років харчуються менш ніж 2200 калоріями на день,

тому що їхній раціон складається переважно з картоплі та виробів із борошна. І в структурі сімейних витрат після 2009 року знову набуває ваги стаття "допомога від родичів", а також прибутки від приватного господарства, — зазначила експерт. — До 2008 року ми спостерігали суттєве збільшення витрат на товари довгострокового користування. Фактично, всі були забезпечені побутовою технікою, комп'ютерами. Для Києва це не є тенденцією, а от для всієї країни характерно зменшення витрат на товари довгострокового використання". На думку пані Тарановської, ідеальним був би розподіл сімейного бюджету за схемою: не більше 30 % на продукти харчування, близько 30 % — оплата комунальних послуг, решта — на розвиток і на заощадження. Бажаємо хоча б орієнтуватися на ці цифри ●

КОМПЕТЕНТНО

Поради від фахівців:

1. По-перше, "заходимо" бухгалтерський зошит або користуємося комп'ютерними програмами. Методом спроб і помилок можна знайти ту форму записів, яка буде зручна для фіксування витрат та подальшого аналізу.
2. Підраховуємо всі витрати протягом 3-х місяців. І, врешті-решт, можна переконатися в тому, що витрачається більше, ніж зароблено.
3. Відкладаємо 10 % від усіх зароблених грошей.
4. Урізаємо витрати. Робимо це і головному добувачеві, і тому, хто сидить без зарплати.
5. Вираховуємо мінімальний споживчий кошик для родини.
6. Вчимося ходити за покупками — їх потрібно планувати, не піддаючись імпульсу.
7. До гіпермаркету йдемо завжди зі списком. Ціни в гіпермаркетах досить доступні, і якщо обдуманно здійснювати покупки, то можна зекономити. Беремо маленький візок, адже чисто психологічно ми скоріше прагнемо заповнити порожній простір.
8. Що стосується телефонів — домашнього та мобільного. Якщо ви взагалі не користуєтесь домашнім телефоном та не бачите у ньому необхідності, то сміливо відключайте його — навіть платити зайві гроші кожного місяця. Що ж до мобільного, то не лінійтеся цікавитися новими тарифами. Цілком імовірно, що ви переплачуєте значну суму, а також перегляньте тарифи інших операторів.
9. Завчасно плануємо витрати на великі покупки до квартири, на одяг, взуття. Розроблюємо календар періодичних витрат.
10. Плануємо витрати на відпустку та завчасно відкладаємо гроші. Не останнім буде продзвонити декілька агентств і поцікавитися вартістю відпочинку. Або подивитися ціни в Інтернеті — різниця може виявитися суттєвою.

МЕГАПОЛІС

Сергій ВІТКОВСЬКИЙ:

“Ми багато зусиль спрямовуємо на максимальне залучення дарничан до спільних справ на благо свого району, свого дому і своєї родини”

Три роки поспіль у Дарницькому районі триває низка системних перетворень в рамках соціальних ініціатив Президента України і стратегічного розвитку столиці. І вже сьогодні можна з об'єктивних позицій сказати, що в районі досягнуто чимало позитивних результатів. Навіть короткий звіт за останній період говорить сам за себе — в Дарниці відкрито два найсучасніших учбових заклади, яким немає аналогів в Україні. Це Інженерна гімназія і гімназія “Київська Русь”. Окрім цього, побудовано два нових дитячих садки і відновлено роботу 62-х додаткових груп у існуючих ДНЗ, реконструйовано проспект Бажана, добудовано Дарницький міст, відновлено роботу фонтанів, облаштовано десятки скверів, сотні квітників. Також в районі до вже існуючих медичних закладів додали десять амбулаторій сімейної медицини. Відкрили двері дві нові бібліотеки. Юні дарничани майже стовідсотково мають змогу займатися спортом, відвідувати басейни і творчі гуртки. В районі розробляються й перспективні інвестиційні проекти, поліпшується робота громадського транспорту, сфери послуг і торгівлі. Про це та про перспективи розвитку одного з найбільших районів столиці “Хрещатику” розповів голова Дарницької районної в місті Києві державної адміністрації Сергій Вітковський.

— Сергію Івановичу, судячи з результатів діяльності районної влади, вам є чим пишатися. А чи поділяють ваші почуття дарничани?

— В районі мешкає понад 340 тисяч громадян, і було б вкрай необережним сказати, що всі вони на сто відсотків задоволені діями влади. Тут треба враховувати і віковий, і соціальний статуси. Приміром, ми відкрили 38 безкоштовних ковзанок, які мають музичне супроводження і світло — дітям радіє, а комусь із людей похилого віку з сусідніх будинків, напевно, заважає музика і гомін. Цей, на перший погляд, дрібний приклад я привів для того, щоб ми розуміли, що робота влади в районі не може обмежуватися винятково господарською діяльністю. В районі діють десятки громадських, політичних і релігійних організацій. І, повірте, далеко не всі вони створені з добрими намірами. Тому ми багато зусиль спрямовуємо на розвиток громадянського суспільства з метою максимального залучення людей до спільних справ на благо свого району, свого дому і своєї родини. Так, два роки тому ми започаткували серед наших мешканців конкурс “Кращий квітник”. Я, чесно кажучи, навіть не очікував такої популярності цього заходу. У минулому році кількість конкур-

сантів потроїлась, а в цьому році, сподіваюсь, квітучих подвір'їв буде ще більше. Або, наприклад, проведення весняних і осінніх суботників. Я дуже вдячний співгромадянам, що вони на таких добровільних толоках прибирають у парках і скверах, вивозять сміття і висаджують дерева. Люди здебільшого повертають собі почуття господаря і відповідальності. Тому на прийомах громадян я все частіше чую не про особисті проблеми, а пропозиції з озеленення зокрема і благоустрою взагалі.

— Сьогодні лише лівий не критикує медичну реформу, а в теленовинах ледь не щодня показують обурених наслідками чергового соціального експерименту громадян. Як вам вдалося досягти позитивних результатів у цій галузі?

— За три роки ми відкрили 10 амбулаторій сімейної медицини, які розташовані саме в тих мікрорайонах, де не було медичних закладів. Наприклад, в кінці минулого року відкрито соціальний комплекс з бібліотекою і сімейним лікарем на Осокорках. Це безпосередньо в приватному секторі, жителі якого мали найближчу поліклініку за 8 кілометрів. Аналіз лише перших тижнів роботи ам-

булаторії показав, що вдвічі знизилась кількість викликів швидкої і навпаки кількість пацієнтів амбулаторії щодня збільшується. Подібний комплекс плануємо відкрити і в Бортничках, де люди теж відчували віддаленість лікувальних закладів. Додам до цього, що в Дарниці за час реформування не скорочено жодного лікаря і не закрито жодної поліклініки. Це говорить про те, що будь-яку реформу можна поховати, якщо підходити до її впровадження безглуздо або формально. Президент України у відповідь на критику сказав, що в процесі реформування треба застосувати окремий підхід до кожного регіону і не боятися в деяких випадках зупинитися і виправляти ситуацію.

— Якщо ми обговорюємо соціальну сферу, нам не обійтися без освіти, яка не менш важлива, ніж медицина. Говорять, що саме в Дарниці винайдено ледь не ноу-хау по наданню якісної освіти.

— Ще кілька років тому за знаннями діти з лівого берега традиційно їздили на правий, бодай лише в центрі сконцентровані елітні ліцеї і коледжі. Сьогодні ситуація кардинально змінилась — а нашу освіту вже називають дарницькою. Це, в першу чергу, завдяки нашим педагогам і вихователям. Хоча не останню роль тут відіграють і умови для якісного навчання і творчого розвитку. Візьміть хоча б Інженерну гімназію, або новозбудовану “Київську Русь”. За інтер'єром і технічним устаткуванням вони не поступаються кращим європейським навчальним закладам. Ми також робимо все, щоб позакласне виховання охопило всіх дарницьких дітей згідно з їх здібностями і уподобаннями. Результати цієї програми особливо вразили всіх під час проведення Року дитячої творчості в 2013-му. Близько 500 юних дарничан стали лауреатами всеукраїнських і міжнародних конкурсів. А ансамбль барабанщиків ДЮЦу — єдиний художній колектив міста Києва, який був запрошений для участі в урочистостях дитячого “Євробачення-2013”. У нас також є добра традиція проводити виставки художніх творів учнів дарницьких шкіл безпосередньо в приміщенні

райдержадміністрації. Щойно відкрили експозицію, присвячену 200-річчю з дня народження Тараса Шевченка. Впевнений, що маленькі автори пишуться тим, що їх творчість виходить за рамки школи і розширює глядацький загал.

— За законами жанру, від здобутків маємо перейти до проблем. Що заважає загальній позитивній картині?

— Я б окреслив застарілі проблеми, від вирішення яких громадяни отримали б максимальний і досить швидкий ефект. І всі вони стосуються законодавчої бази. Про недостатню кількість дитячих садків, шкіл і поліклінік ми б вже давно забули, якщо б забудовників юридично зобов'язали разом із комерційним житлом будувати і соціальні об'єкти. Друга проблема — це стихійна торгівля і незаконне розташування так званих МАФів. Забороніть на законодавчому рівні торгувати в кіосках пивом і цигарками — і побачите, що війна між підприємцями і владою швидко закінчиться.

— Між тим, підприємці на всіх рівнях скаржаться на тиск влади і руйнацію їхнього бізнесу.

— В Дарниці теж є підприємці, які незадоволені районною владою. Навіть акції протесту влаштували. Перша була обумовлена демонстрацією незаконно встановлених МАФів, а друга — знесенням комерційної автостоянки. В обох випадках ініціаторами “народного гніву” були власники цих об'єктів, які за всі роки їх діяльності не сплатили в бюджет ані копійки податків. Я три роки поспіль, спілкуючись з підприємцями, намагаюсь запропонувати їм нормальні правила співпраці, які б задовольнили, в першу чергу, дарничан. І на рівні міста, і на рівні нашого району мешканці буквально завалюють скаргами, вимагаючи прибрати кіоски від входів у метро, їхніх будинків, з зупинок і зелених зон. Причому власники і орендарі значної частини МАФів нехтують не лише законами юридичними, а й законами сумління, не вважають за потрібне навіть прибрати сміття біля своїх торговельних точок. А от з чесними і відповідальними комерсантами і бізнесменами у нас складаються конструктивні відносини: вони беруть участь у районних заходах. Наприклад, допомогли нам гідно привітати ветеранів у День Перемоги і на 70-річчя визволення Києва від німецько-фашистських загарбників.

— В наш неспокійний час неможливо обійти питання щодо ситуації в Києві. Яке ваше ставлення до цих подій?

— Мені як громадянина прикро і боляче бачити захарашений Хрещатик, який сьогодні нагадує кадри з воєнних фільмів. А як господарник навіть не можу передбачити масштаби всіх негативних наслідків цього політичного протистояння. Сьогодні ми працюємо в звичному режимі, і на порядку денному наших нарад буденні питання — водопостачання, тепло в оселях, благоустрій території і т. д. Але подальша блокада, зокрема КМДА і Київради, з кожним днем додає проблем і колосальних збитків. Я взагалі провів би соопитування серед киян — чи хочуть вони жити в таких умовах і чи підтримують вони такий “мирний” Майдан? ●

Розмову вів
Валентин ГОРНОСТАЄВ,
“Хрещатик”

А на війні — як на війні...

Медсестра Антоніна Смородіна свій бойовий шлях розпочала у Києві, а після звільнення міста залишилася тут працювати у госпіталі аж до Перемоги

Фронтowa медсестра Антоніна Антонівна Смородіна разом з ветеранами ВВВ біля ДОТу № 179 Київського укріплення під час святкування 70-ї річниці визволення Києва від фашистських загарбників

Наталія ПЛОХОТНЮК, Анастасія САГАН
спеціально для "Хрещатика"

Велику Вітчизняну 18-річна студентка Білоцерківського медичного училища Антоніна Смородіна зустріла в Києві, коли приїхала додому на канікули. Тоді ж вона звернулася до військомату, а 28 червня вже працювала у медсанбаті 1-го Українського фронту медсестрою польового шпиталю № 1327, де ця тендітна дівчина рятувала поранених, виносила їх із-під вогню, робила перев'язки, на собі відчувала біль та страждання бійців. Вона завжди була там, де найбільше потребували допомоги — лікувала тяжкопоранених, здавала донорську кров. Та й її само було поранено, з тим слідували тривалі місяці лікування, але вона знову йшла на фронт. Напередодні Дня захисника Вітчизни, який Антоніна Антонівна може справедливо вважати своїм святом, вона щиро згадує своїх товаришів та важкі воєнні часи.

З фронтowoю медсестрою Антоніною Антонівною Смородіною ми зустрілися біля ДОТу № 179 Київського укріпленого району під час святкування 70-річниці визволення Києва від фашистських загарбників.

"Війна мене застала в Києві, коли я приїхала додому на канікули. Мені, студентці Білоцерківського медичного училища, тільки-но виповнилося 18 років. В перші ж дні війни я пішла до фронту, працювала в медсанбаті", — згадує пані Антоніна. "Важко було і дуже страшно", — розповідає 90-річна жінка. На фронті вона рятувала поранених, страждала та плакала разом із ними, виносила поранених і померлих з поля бою. Каже, що тяжко було всім, та тільки зараз дивується з себе: "Я ж була зовсім дівчинкою — ані досвіду, ані літ".

Завжди Тоня була там, де найбільше потребували її допомоги — перев'язки робила, з поля бою виносила й рятувала поранених, кров здавала. Ніхто умов особливих не створював: підженуть "полуторку" — і відправляй поранених до шпиталю! Інколи доводилося й білизну свою шматувати, щоби підбинтовувати просякні кров'ю пов'язки. А вже на війні — це на війні. Але фільми про цю страшну трагедію в житті її особисто й усього людства Антоніна Антонівна і досі дивитися не може — куля-"дурна" і справді не вибирає: чи ти солдат, чи офіцер, чи медсестра. Влучила вона і в Антоніну. У грудні 1941-го під Харковом під час бомбардування дівчина отримала осколочне поранення обох ніг.

У своєму ж шпиталі й лікувалася. Найбільше вона тоді переймалася, аби не відправили далеко від бойових друзів — досі вдячна лікарці Воробійовій, яка не віддала її на реабілітацію до іншої медчастини попри наказ командувача. Ледь медсестричка Тонечка оклигала, підлікувала рани і знову — на передову. Війна ж-бо тривала...

"Пам'ятаю, як одного разу привезли до шпиталю пораненого німця... Я розуміла, що це — ворог, ну, і як йому допомогати? Але серцем відчувала, що він такий самий, як я, зовсім молодий, тому промила йому рани та перев'язала. Потім бачу: лежить він на ліжку й плаче. І заплакала разом із ним..."

Коли Антоніна Антонівна показувала "Хрещатик" фотографії, де вона ще була молодою, на очах у неї бриніли сльози: "Сором'язлива я була дуже, та й узагалі — тоді всі були дуже скромні, не те, що тепер. Наш хірург, широкоплечий такий, високий, Артуром звали, мені якось під час операції каже: "Тоню, відійди подалі, а то коли ти поруч мене, я можу інструменти переплутати. Бо серце моє прямо з грудей вистрибує!". Я спочатку навіть не зрозуміла, до чого він те сказав. А коли дівчата пояснили, мені так ніяково стало..."

Найбільш важким для Антоніни Антонівни є спогад про те, як вона разом із п'ятнадцятьма пораненими бійцями потрапила в оточення під Ворошиловградом: "Сидимо в бліндажі, я одна, а їх — п'ятнадцятеро! Без харчів, води, медикаментів та бинтів — а пораненим же перев'язки треба робити! Страшними були ті дні,

тоді у нагоді стало і спідне... У хід пішло і своє, й пораненого комісара... Скільки разів я вже прошалася з життям... Але нічого — протрималася. Та ще й дощ допоміг — я вискочила надвір і під кулями набрала в каску води для поранених. Всі лишилися живими. А потім знову — війна, війна..."

У холодну осінь 1943-го після тяжких кровопролитних боїв із величезними людськими втратами війська 1-го Українського фронту звільнили Київ. Антоніна виносила поранених бійців вулицям рідного міста. Але кулі не вибирають своїх жертв, а червоний хрест і білий халат на шинелі не рятують від смертоносного металу. Й знову Тонечку було поранено, її лікували бойові побратими в уже рідному шпиталі. Аж раптом — неочікуваний наказ: цей шпиталь № 1327 залишається в Києві й перетворюється з польового на тиловий. Розміщувався він аж до осені 1945 року в одній зі шкіл на столичній Куренівці. Велику Перемогу Антоніна Антонівна зустріла в Києві: "Перемога прийшла до нас уночі: з автоматними чергами і короткою фразою по телефону. Тепер не треба було озиратися, щосекунди думати: "Якщо залишишся живим...". Тепер треба було жити! Ми плакали тієї ночі, слухаючи наказ № 220: "...Радянський державний кордон відновлено на всьому відрізку — від Чорного до Баренцового моря...". Так плакали! — адже ми заради цих простих слів пройшли стільки фронтowych доріг, втратили рідних, коханих, близьких людей!..."

Після війни Антоніна вийшла заміж, народила дітей. У 1955 році отримала диплом медпрацівника, згодом — до 82 років — працювала в лікарні, допомагала пацієнтам та піклувалась про хворих. Така вже її вдача й доля — дбати про людей.

Зараз вона щаслива бабуся й прабабуся. Та лише якщо пригледітися, то за широкою посмішкою можна побачити весь тягар спогадів і пережитих років. Звісно, болять рани, але допомагає повноцінно жити добрий гумор і велика мудрість.

Війна ближче, ніж ми думаємо, тож маємо бути вдячними всім, хто захищав наші землі та воював за нашу свободу, та ніколи не забувати про них, адже це — наша історія ●

Новини районів

Оболонський район — найкращий із благоустрою і підтримки громадського порядку

За результатами засідання конкурсної комісії з проведення щорічного міського конкурсу "Район найкращого благоустрою і підтримки громадського порядку", Оболонський район взяв першість.

Так, за інноваційний підхід у створенні комплексного благоустрою та системність у роботі члени комісії надали перевагу саме Оболонському району Києва. Цей район завдяки проведенню активної роботи з мешканцями щодо поліпшення стану прибудинкових територій під час проведення весняних та осінніх місячників із благоустрою посідає призові місця. Досвід району активно переймають інші райони під час створення екологічних зон на прибудинкових територіях, адже, відповідно до соціальних опитувань, він є найкращим в оформленні квітникових композицій, утриманні доріг, транспортних розв'язок тощо.

Подільський район посів перше місце за об'ємом робіт і обсягом коштів, витрачених на будівництво транспортної розв'язки на Поштової площі та реконструкцію пам'ятки архітектури "Колона Магдебурзького права". Відзначила конкурсна комісія також Печерський, Дніпровський та Дарницький райони ●

"Свято єдності та братерства" у Голосіїві

В актовому залі Голосіївської РДА відбулося "Свято єдності та братерства", приурочене Дню вшанування учасників бойових дій на території інших держав. "Сьогодні Голосіївський район віддає глибоку шану усім воїнам, які брали участь у локальних війнах та у врегулюванні воєнних конфліктів за межами нашої держави, — зазначив очільник Голосіївського району Юрій Курінний. — Ви — приклад мужності, героїзму, незламності духу. Районна та міська влада і надалі дбатиме про належний соціальний захист учасників бойових дій, сімей загиблих та померлих учасників бойових дій, як того вимагає Президент України".

Під час заходу відбулось вручення відзнак за мужність і відвагу, проявлені при виконанні військового обов'язку під час бойових дій на території інших держав, а також Почесних грамот та Подяк голови Голосіївської РДА. Почесною Грамотою була відзначена ГО "Спілка ветеранів Афганістану Голосіївського району", яка в цьому році відзначає 20-ту річницю створення. Теплі слова прозвучали і на адресу ініціатора створення Комітету захисту родин, чії діти загинули в Афганістані, та Музею воїнів-інтернаціоналістів Г. П. Попсуйка.

За ініціативою очільника Голосіївського району Юрія Курінного вдовам загиблих були вручені квіти та матеріальна допомога ●

Ветерана війни Кирила Сухоплечева привітали зі 100-річним ювілеєм та Днем захисника Вітчизни

Голова Деснянської РДА Станіслав Прокопенко, голова Ради ветеранів району Андрій Пікалюк, начальник районного управління праці та соціального захисту населення Анастасія Філоненко привітали ветерана ВВВ Кирила Сухоплечева зі 100-річним ювілеєм та Днем захисника Вітчизни.

Двадцятисемирічний капітан Кирило Сухоплечев був направлений на фронт восени 1941 року. До цього часу були навчання в Омську на робфаці, в Ленінградському інституті Громадянської авіації, робота інженером на Омському заводі ГВФ, навчання у школі КДБ, участь у боях на річці Халхін-Гол на кордоні Монголії та Маньчжоу-Го.

У 1942–1944 роках у складі бомбардувальної дивізії переганяв воєнні літаки на західний фронт та брав участь у боях за визволення Приморського краю. У серпні 1945 року взяв участь у війні Радянського Союзу з Японією, після чого продовжив служити в армії.

"Ми низько вклоняємося ветеранам, які вистояли у жахливій війні, подарувавши прийдешнім поколінням мир та спокій. Сьогодні на виконання завдань, які перед нами ставить Президент України щодо поліпшення соціального та медичного захисту ветеранів війни, районна влада робить все можливе для того, щоб охочити особливою турботою, належним соціальним захистом та медичним обслуговуванням колишніх воїнів", — зазначив Станіслав Прокопенко ●

МЕДИЦИНА

Рідкісні захворювання

В Україні лише торік МОЗ розпочало поступово забезпечувати окремі групи пацієнтів із таким діагнозом необхідними ліками за державний кошт

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ
спеціально для "Хрещатика"

В сучасному світі діє не завжди справедлива, але залізна пропорція: чим більше — тим важливіше. Чим більше ВВП (внутрішній валовий продукт), тим важливіша країна для світової економіки, чим більше електорат, тим вище влада і т. д. На жаль, цей закон пропорції поширюється і на людські життя. Чим більше людина має статку, тим важливіша її персона, чим більше кількість людей мають одну й ту саму хворобу, тим більше уваги цій хворобі приділяє держава. Але чи можна визначити важливість життя людини, спираючись лише на кількісні показники? Як, наприклад, пояснити хворій дитині, що її хвороба рідкісна, що таких, як вона, — одиниці, і саме тому держава не збирається її допомагати? Пояснень не існує, є лише залізна пропорція "чим більше — тим важливіше", і саме вона інколи визначає логіку державної політики в сфері охорони здоров'я України.

В країні, яка займає провідні місця у світі по смертності від серцево-судинних захворювань, туберкульозу та СНІДу, якось не прийнято звертати увагу на проблеми рідкісних захворювань. Коли сотні тисяч щорічно помирають від інфарктів та інсультів, складно на тлі цього розгледіти трагедії одиниць. Але важливість людського життя не вимірюється статистичними відсотками. Тим більше, не може бути виправданням відмови у праві на життя дитині те, що в бюджеті не передбачені кошти на допомогу пацієнтам із рідкісними захворюваннями.

Три історії

Історія № 1. Справжнім шоком для матері трьох дітей, французьки Беатріс де Монло, став страшний діагноз її чотирирічного сина. Лікарі сказали, що дитину вразило дуже рідкісне захворювання — м'язова дистрофія Дюшенна. Наслідками прогресування хвороби є швидко прогресуюча м'язова слабкість і поступова атрофія. Спочатку у хворого відмовляють кінцівки, потім порушується робота внутрішніх органів та тканин. Через певний час людина помирає або від дихальної недостатності, або ж від зупинки серця. Французький уряд допомагає матері лікувати сина, надаючи кошти на стероїди та препарати, що можуть трохи затримати розвиток хвороби, однак ліків від хвороби Дюшенна до сих пір не існує. Лише одна людина на чотири тисячі, здебільшого це хлопчик до п'яти років, хворіє на цю страшну хворобу.

Історія № 2. На початку 60-х років минулого століття у двадцятирічного члена Лондонського королівського суспільства, майбутнього професора Кембриджського університету та видатного фізика-теоретика Стівена Хоккінга почали проявлятися перші симптоми рідкісного захворювання — бокового аміотрофічного склерозу. Спочатку Стівен втрачав свідомість, його кінцівки час від часу переставали слухатися. Лікарі поставили страшний діагноз, прогнозуючи повільну та тяжку смерть впродовж наступних п'яти років. Сьогодні Стівен Хоккінг живий, але повністю паралізований; єдиний м'яз, який продовжує функціонувати, це м'яз шокі, за допомогою якого вчений продовжує спілкуватися із світом. Незважаючи на хворобу, Стівен Хоккінг вдруге одружився, дарує світові свої неперевершені книги та відкриття. Аміотрофічний склероз невиліковний, причини появи хвороби достеменно невідомі. Кожного року одна людина на сто тисяч населення дізнається про цей страшний діагноз.

Історія № 3. Влітку 1904 року в ро-

дині російського імператора дому Романових народився хлопчик, якого на честь московського патріарха 14 сторіччя назвали Олексієм. Цей хлопчик був єдиним спадкоємцем російського трону. Ще задовго до трагічного завершення його життя російські лікарі виявили у цесаревича Олексія страшну хворобу — гемофілію. Цей вирок означав у ті часи життя у постійному страху. Страху перед порізами та пораненнями, кожне із яких призводить до кровотечі та страшних крововиливів. Повністю вилікувати гемофілію неможливо до сьогодні. Наслідком хвороби часто є каліцтво людини через так звані гемартрози (крововиливи в суглоби) та гематоми (крововиливи в м'язові тканини), а також передчасна смерть. Орієнтовна частота захворюваності на гемофілію складає 1 випадок на кожні 10 000 людей.

Попри різні країни, різні народи та навіть різні історичні епохи, всі ці історії об'єднані спільним діагнозом — рідкісне захворювання. Але що це таке — рідкісне захворювання?

До сих пір не існує навіть чіткого визначення поняття "рідкісне захворювання". Загально визнано, що рідкісним є захворювання, яке вражає відносно невелику групу населення певної країни. Саме кількісна складова поняття різнилась від однієї країни до іншої. Захворювання, яке в зв'язку із географічними або історичними особливостями в одній країні вважається рідкісним, в іншій належить до загальної групи хвороб. Так, у США, згідно з федеральним Актом про рідкісні захворювання, рідкісним вважається захворювання, на яке хворіє одна людина на 1 500. В Японії це співвідношення — 1:2 500, а в Росії — 10 випадків на 100 000 людей. Хоча пацієнти, які мають певне рідкісне захворювання, складають невелику групу людей, загальна кількість хворих на цей тип захворювань величезна. Так, в ЄС науковці налічують від 6 000 до 8 000 рідкісних захворювань, на які хворіють понад 30 млн європейців, а це майже 6 % населення союзу (у 2012 році населення ЄС складало 507 млн людей).

Рідкісні (орфанні) захворювання:

- у більшості випадків мають генетичне походження;
- швидко прогресують та часто призводять до смерті пацієнта;
- призводять до погіршення якості життя пацієнта через втрату незалежності людини та інвалідність;
- супроводжуються болем;
- невиліковні.

Рідкісне захворювання — це фактично вирок, бо навіть в розвинених країнах пацієнти із таким захворюванням залишаються сам на сам із проблемою. Окрім випробувань, які несе із собою хвороба, життя таких

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

пацієнтів ускладнюється через байдужість держави та фармацевтичного бізнесу. Виною усього — зазначений вище залізний закон "чим більше — тим важливіше". Для держави пацієнти із рідкісними захворюваннями — це відносно невелика група громадян, які в той же час потребують суттєвих регулярних коштів на лікування. Так, річна вартість лікування одного хворого на муковісцидоз складає 10–25 тис. доларів, на гемофілію — 10–12 тис. доларів на рік, а одна дитина із хворобою Гоше потребує щороку допомоги на 160 тис. дол. Якщо врахувати той факт, що хвороби ці невиліковні, і дорогі препарати необхідні людині впродовж усього життя, то ситуація здаватиметься зовсім безнадійною. Більше того. Навіть якщо держава допомагає пацієнту та закуповує необхідні препарати за бюджетні кошти, самих ліків може банально не бути в продажу. Фармацевтичні компанії, як і кожна бізнес-структура, орієнтуються на попит, віддаючи перевагу при виробництві тим препаратам, які мають масового покупця. Виходить так, що, навіть маючи гроші, пацієнти можуть не отримати ліків через нерентабельність виробництва. В розвинених країнах ця проблема вирішується за рахунок залучення державних коштів на медичні дослідження та виробництво препаратів, велику роль відіграють пацієнтські організації, які виступають у ролі "лобістів" інтересів пацієнтів із рідкісними захворюваннями. При цьому організації пацієнтів із рідкісними захворюваннями активно співпрацюють в рамках міжнародного товариства. Наднаціональна солідарність, яка притаманна подібним організаціям, стає суттєвим інструментом у боротьбі за інтереси пацієнтської громади.

А що ж в Україні?

В нашій країні ситуація із рідкісними захворюваннями критична. В Україні до сих пір не ведеться повного реєстру пацієнтів із рідкісними захворюваннями, не існує детального переліку рідкісних захворювань, не налагоджена державна політика в сфері забезпечення хворих ліками. Більше того, у нас не існує законів, які б регулювали питання "рідкісних захворювань", навіть не існує офіційного законодавчо визначеного поняття "рідкісне захворювання", досі не розроблені єдині протоколи діагностики таких захворювань. А якщо не існує поняття, не існує і хвороби, а відповідно, не існує і пацієнтів. А не існує пацієнтів, не треба і виконувати державних зобов'язань щодо цих громадян. Для європейської країни із населенням у 45 млн чоловік такий стан речей є дуже небезпечним для громадян та національної безпеки країни в цілому. Серед причин подібної ситуації, згідно з проектом Концепції створення якісної системи надання допомоги хворим на рідкісні захворювання в Україні (проект довгоочікуваного документа, який зможе розпочати процес вирішення проблем пацієнтів із РЗ), такі, як недостатня взаємодія й координація між органами державної влади, медичними (соціальними) працівниками і хворими, відсутність підстав для фінансового забезпечення лікування РЗ, відсутність політичної волі для вирішення цієї проблеми.

Едмунд Джессоп, фахівець з рідкісних захворювань, Великобританія.

"Рідкісна хвороба, на яку страждає людина, суттєво позначається на її сприйнятті своєї індивідуальності. Пацієнт із рідкісною хворобою починає думати про себе не як про француза, англійця або датчанина, а саме як про пацієнта із цієї конкретної хворобою. На мою думку, саме це є однією з причин того, що групи та організації пацієнтів з рідкісними хворобами орієнтовані на більш широкі міжнародні зв'язки та співробітництво".

Рідкісні захворювання: відсотки та проблеми

- 75 % хворих — діти;
- 30 % хворих помирають у віці до 5-ти років;
- обмежений доступ до діагностики захворювання або відмова в ній;
- нестача якісної інформації про захворювання;
- нестача компетентних медичних спеціалістів;
- нестача відповідної медичної допомоги та проблеми із доступом до адекватного лікування.

навіть смерть. Поки люди здорові, їм здається, що вони ніколи не зіткнуться з такими проблемами, як ми. Але ми всі ходимо під одним сонцем. Наші діти такі ж, як і діти чиновників, вони нічим не відрізняються і потребують захисту", — із тексту заяви активістів громадських організацій.

Розуміючи необхідність свого втручання в цю критичну ситуацію, держава поступово почала звертати увагу на проблему пацієнтів із рідкісними захворюваннями. Так, 27 червня 2012 року Президент України доручив Кабінету Міністрів України розпочати процес розробки Загальнодержавної програми надання допомоги особам із рідкісними (орфанними) захворюваннями. Наступним кроком стала нарада 18 вересня минулого року під головуванням віце-прем'єр-міністра України Костянтина Грищенка. У ході наради розглядалися питання необхідності державного забезпечення хворих на рідкісні захворювання відповідними ліками, а також необхідності розробки єдиного реєстру рідкісних захворювань. Результатом цього процесу стало те, що в 2013 році Міністерство охорони здоров'я України розпочало поступово забезпечувати окремі групи пацієнтів із рідкісними захворюваннями необхідними ліками за державний кошт. Однак не маючи ані законів, ані Загальної державної програми, фінансування окремих груп пацієнтів носило, скоріше, залишковий характер, при цьому кому саме виділяти гроші, а кому ні, вирішували міністерство на власний розсуд. До сих пір пацієнтські організації намагаються впливати на позицію міністерства в цілому. У травні 2013 року 12 організацій пацієнтів із рідкісними захворюваннями зверталися до народних депутатів із вимогою прийняти нарешті закон про рідкісні захворювання. Однак ані тоді, ані тепер депутати не можуть знайти час для вирішення цього питання.

Чи можна вирахувати вартість людського життя? Як визначити, скільки коштує здоров'я дитини? На ці питання не існує відповіді, бо людину неможливо оцінювати цифрами. Кожне життя — безцінне ●

Чудотворна Вратарниця

Іверська ікона Божої Матері з XVII століття стала однією з найбільш шанованих святинь Москви і всієї Росії

Іверська ікона Божої Матері, що прославилася чудесами в уділах Богородиці — на Афоні, в Іверії (Грузії) і в Росії, названа на честь Іверського монастиря на Святій горі Афон, де вона зберігається з 999 року. Сам же монастир називається Іверським, тому що його начальники походили з Грузії (Іверії).

Перша звітка про цю ікону відноситься до IX століття — часу іконоборства. За переказом, що зберігся, в будинок якоїсь благочестивої вдови, яка зберігала ікону Богоматері, увірвалися озброєні воїни і споганили образ — один із воїнів ударив ікону списом, і з лиши Богоматері потекла кров. Вдові вдалося, посуливши гроші, вблагати їх не займати ікони до наступного дня. Коли вони пішли, жінка, сподіваючись врятувати ікону, пішла до моря і з молитвами опустила її на воду, і трапилося диво — образ, стоячи, рушив по хвилях. Про диво стало відомо: син цієї жінки був насельником Іверського монастиря, заснованого на тому місці, де колись причалив корабель, що віз Саму Божу Матір на Кіпр.

Одного разу ченці Іверського монастиря побачили у морі вогненний стовп, що підіймався до неба над тим місцем, де на воді стояв образ Пречистої. Ченці хотіли узяти цей образ, але чим ближче підпливав човен, тим далі віддалялася ікона. Ченці звернулися до Господа з молитвою про дарування чудесної ікони монастирю. У наступну ніч Пресвята Богородиця з'явилася уві сні старцю Гавріїлу і сказала: "Сповіді настоятелів і братії, що Я хочу дати їм Мою ікону в покрив і допомогу; потім увійди до моря і

з вірою йди по хвилях, тоді всі дізнаються Мою любов і благовоління до вашої обителі". Так і трапилося.

Після триденної молитви братія монастиря поставила ікону у вівтар соборного храму, але вже на інший день виявила її над монастирською брамою. Так повторювалося кілька разів. Нарешті Пресвята Богородиця знову з'явилася старцю Гавріїлу і сказала: "Передай братії: Я не хочу, щоб Мене охороняли, але Сама буду вашою Хранителькою в цьому житті і в майбутньому. Я виклопотала вам у Бога Мою милість, і до тих пір, поки бачитимете Мою ікону в обителі, благодать і милість Сина Мого до вас не зубожіє". Тоді насельники монастиря побудували надвратну церкву на честь Богородиці, в якій чудотворна ікона перебуває до цього дня. І сама ікона отримала назву Портатисса — Вратарниця, Воротарка, а по місцю свого явища — Іверська.

Про Іверську ікону знали і на Русі. Особливу увагу цьому образу почали приділяти в XVII сторіччі, коли проблеми церковного благочестя і питання про уніфікацію російського православ'я з грецьким встали з особливою гостротою. Адже розповсюдження благодаті чудотворної ікони, визнаної у всьому православному світі, на Росію зайвий раз мог-

ло підкреслити уселенську місію Руської Православної Церкви і Російської держави.

Майбутній патріарх Никон, а тоді архимандрит Новоспаського монастиря в Москві, звернувся до архи-

мандрита Іверського монастиря з проханням прислати точний список чудотворної ікони. Річ у тім, що, за пра-

вославною традицією, список з ікони, здійснений по всіх правилах, володів такою ж чудотворною силою, як і оригінал.

13 жовтня 1648 року цю ікону зустрічали в Москві цар Олексій Михайлович і патріарх Йосиф у супроводі численного православного люду.

Пізніше, в 1656 році, ще один список з ікони передали на Валдай. У 1669 році в каплиці у Воскресенських воріт, що виходять на головну, Тверську вулицю, був встановлений ще один список ікони Іверської Божої Матері.

З тих пір Вратарниця стала однією з найбільш шанованих святинь Москви і всієї Росії. Через Воскресенські ворота на Червону площу в'їжджали переможці; царі і цариці, прибувши до Москви, насамперед відправлялися поклонитися іконі, так само, як і всі, хто приїжджав у стару столицю. Внаслідок того, що Іверська ікона прославилася зціленнями хворих, її возили по будинках, служили перед нею молебні.

Каплиця була знищена в 1931 році разом з Воскресенськими воротами, а ікону перенесли в храм Воскресіння в Сокольниках. У 1995 році, після того, як у Москві були відновлені і ворота, і каплиця, з Афону прибув новий список чудотворної ікони Іверської, який і був поставлений на своє історичне місце. Святкування на честь ікони здійснюється у вівторок Світлої седмиці, а також 12 (25) лютого і 13 (26) жовтня ●

Підготував
Олександр БАРКІН,
"Хрещатик"

Православний календар

20 лютого

Преподобного Луки Елладського (946).
Мучеників 1003-х Никомідійських (303).

21 лютого

Великомученика Феодора Стратилата (319).
Всіх преподобних отців

22 лютого

Вселенська батьківська (м'ясопуста) субота.
Преподобного Панкратія Печерського (XIII). Преподобних Никифора (1557) і Геннадія (1516) Важезерських.

23 лютого

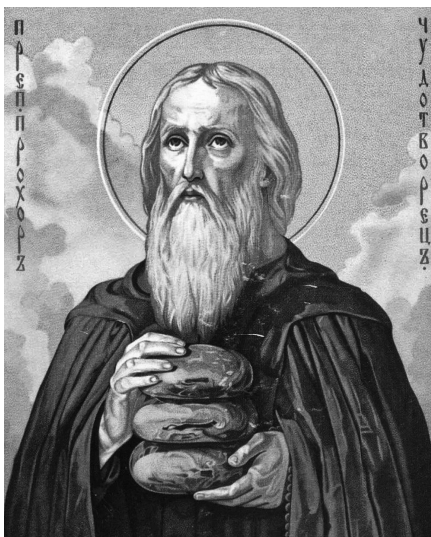
Неділя м'ясопуста, про Страшний суд
Преподобного Прохора Печерського (1107).

Преподобний Прохор Печерський родом був із Смоленська і прийняв постриження в Києво-Печерському монастирі від ігумена Іоанна (1089-1103). Був він великий подвижник по суворій стриманості, замість хліба вживав лободу, за що отримав прізвисько "лободника". При цьому ніхто і ніколи не бачив його сумним.

За життя святого на Руській землі наступив голод. Прохор почав ще старанніше збирати лободу і готувати з неї свій "хліб". Деякі послідували його прикладу, але не могли споживати цю їжу через

гіркоту. Прохор же роздавав свій хліб з лободи нужденним, і смак його був кращий пшеничного. При цьому відзначили особливість — хліб був смачним лише тоді, коли його брали з благословення преподобного. Стало це відомо ігуменом і братії, і слух про Прохора рознісся всюди.

Через деякий час не стало в Києві солі, через що народ сильно страждав. Тоді преподобний, зібравши золу зі всіх келій, почав роздавати нужденним, і по його молитвах зола ставала чистою сіллю. За підступами продавців солі, які розраховували на наживу, князь Святополк відібрав у Прохора його "запаси". Коли їх принесли на княжий двір, всі переконалися, що це — звичайна зола. Але через три дні, коли Святополк наказав її викинути, а преподобний благословив людей брати з купи, зола знову виявилася сіллю. Диво пере-

родило жорстокосердного князя: він став старанним молитвенником, помирився з ігуменом Печерського монастиря і вельми почитав преподобного Прохора. Коли ж наблизилася година кончини святого, князь поспішив до нього, залишивши дружину, хоча йшла війна, отримав його благословення і власноручно відніс тіло святого в печеру. Повернувшись, Святополк легко отримав перемогу над половцями, які втікали і кинули свій обоз. Така велика була сила молитви святого Прохора.

Помер преподобний у 1107 році і був похований в Ближніх печерах.

24 лютого

Седмиця сирна (масляна) — суцільна.
Преподобного Дмитрія Прилуцького, Вологодського (1392). Священномученика Власія (316). Праведної Феодори, цариці Грецької, яка поновила вшанування святих ікон (867).

25 лютого

Іверської ікони Божої Матері.
Святого Антонія, Патріарха Константинопольського (895). Святого Мелетія, архієпископа Харківського (1840).

26 лютого

Преподобних Зої і Фотинії (Світлани). Преподобного Євлогія, архієпископа Александрійського (607-608) ●

СПОРТ

Спортивні новини

Спортивне життя.
В Києві відбувся
Кубок "Каштан
Супер Трофі"

У столиці на території гірськолижного комплексу "Протасів Яр" відбулись перемогоні фінального етапу комплексних змагань для дітей "Каштан Супер Трофі" (гірські лижі та сноубординг). Участь у спортивному заході взяли 250 дітей у віці від 4-х до 14-ти років. "Каштан Супер Трофі" є частиною соціальної програми "Діти повітря", що пропагує заняття сучасними видами спорту на свіжому повітрі. Змагання відбулися за підтримки Київського міського відділення НОК України. Організаторами "Каштан Супер Трофі" є: гірськолижний клуб "Київ", Федерація лижного спорту України, Київське міське відділення НОК України, Українська федерація воднолижного спорту, Київська міська державна адміністрація. Змагання "Каштан Супер Трофі" регулярно проводяться з 2010 року. З невеликих клубних турнірів, з окремих видів спорту ці змагання перетворилися на популярні комплексні змагання всеукраїнського масштабу. Протягом року учасники виборюватимуть першість на 6-ти етапах в 5-ти видах спорту: гірські лижі, роликові ковзани, сноубординг, водні лижі і вейкбордінг. Ведеться особистий і командний залік (спортшколи та клуби) ●

Стрибки у висоту.
Побито 21-річний рекорд
Сергія Бубки

У Донецьку на XXV легкоатлетичному турнірі "Зірки жердини" французький спортсмен Рено Лавіленне встановив новий світовий рекорд у стрибках з жердиною в закритих приміщеннях. Йому підкорилася висота в 6 метрів 16 сантиметрів. До цього світовий рекорд 21 рік належав 35-разовому рекордсмену світу, 10-разовому чемпіону світу, олімпійському чемпіону, віце-президенту Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій та президенту Національного олімпійського комітету України Сергію Бубці. "Рекорд Рено — це неймовірний успіх сучасного покоління. Все своє життя я присвятив спорту. Спорт багато чому мене навчив. Тепер я як спортивний організатор працюю над створенням усіх необхідних умов для атлетів, щоб з'являлися нові таланти та народжувалися нові рекорди. Віддаю усі сили для розвитку легкої атлетики в світі, тому безмежно щасливий, що саме на нашому турнірі встановлений новий світовий рекорд. Дуже радий за Рено. Такі хлопці показують, що неможливе можливо. Рекорди — це еталони сили духу та фізичної майстерності, які привертють увагу молоді до спорту", — сказав президент Національного олімпійського комітету ●

Дзюдо.
Українець
Денис Біличенко —
переможець відкритого
чемпіонату Бельгії

У місті Візе (Бельгія) відбулися змагання з дзюдо. У категорії до 60-ти кг, де виборювали першість 34 спортсмени з різних країн, чемпіон України-2010 і володар Кубка України-2013 Денис Біличенко по черзі вибив з турніру представників Нідерландів, Фінляндії та Франції. У фінальному поєдинку українець зломив опір бельгійського спортсмена завдяки кидку, який судді оцінили як "ваза-арі". Додамо, що у відкритому чемпіонаті Бельгії брали участь ще три представники нашої країни — Данило Довбиш, Олександр Кошляк і Грачик Авагян. Але, на жаль, дзюдоїсти вибули зі змагань після перших же зустрічей з противниками у своїх вагових категоріях ●

“Будівельник”
здолав “Ферро-ЗНТУ”

Київани здобули важливу перемогу над конкурентом

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

У Суперлізі продовжуються баскетбольні баталії. Чинний чемпіон країни столичний “Будівельник” виборов непросту перемогу над “Ферро-ЗНТУ” з рахунком 89:80, переломивши хід гри лише в четвертій чверті. Окрасою поєдинку стала дуель центрових команд — Михайла Анісімова (“Будівельник”), який завершив гру з 20 очками й 17 підбираннями та ЛаРона Денді (“Ферро”), який відзначився 20 очками, 10 підбираннями та 5 передачами.

На правах господарів “Будівельник” розпочав матч досить вдало, заволодівши і утримуючи кілька хвилин перевагу в 3-4 очки. Втім минуло небагато часу і “Ферро-ЗНТУ” вдалося вирівняти гру. Кінцівку першої чверті команда гостей провела вже відчутно краще, ніж господарі паркету. Не дивно, що на коротку перерву суперники йшли за незначної переваги запорізького клубу — 16:20.

У другому відрізку “будівельникам” так само не вдалося віднайти свою гру. До 14-ї хвилини матчу “Ферро” навіть лідував 10 пунктів. “Будівельник” дозволяв команді Кирила Большакова величезну кількість вільних дальніх, чим гості дуже вдячно користувалися. За 3,5 хвилини запорожці створили собі гандикап у 12 пунктів. Після цього Айнар Багатскіс взяв два тайм-аути протягом якихось двох хвилин, але до великої перерви змінити нічого не вийшло. У підсумку — 38:50 після першої половини гри.

На початку третьої чверті “Будівельник” спромігся підібратися до суперника на 9 очок. Гравці “Ферро-ЗНТУ” дещо зменши-

Чинний чемпіон країни столичний “Будівельник” виборов непросту перемогу над “Ферро-ЗНТУ” з рахунком 89:80

ли оберти, але столична команда, як і раніше, дуже багато програвала під щитами. На щастя, кілька влучень допомогло “гладіаторам” відчутно свою силу у захисті. “Будівельник” зумів видати чудовий відрізок в обороні, а в нападі поклався переважно на майстерність ДаХуана Саммерса. Трохи більше, ніж за 3 хвилини, господарі майданчика повернули собі лідерство, а за 45 секунд до кінця лідували вже 14 пунктів. Підопічні Айнарса Багатскіса повністю переламали гру, здобувши перемогу у чверті з рахунком 29:15, однак в останній десятихвилинці мало не віддали здобуте такою важкою працею.

Очевидно, що в заключній чверті перед командами стояли протилежні завдання: “Будівельнику” потрібно було відстояти гандикап, а “Ферро” повернути для початку хоча б рівний рахунок. Київани грали вже відверто першим номером за допомогою прекрасних дій Михайла Анісімова на чужій половині, нарощуючи перевагу з кожною хвилиною. За 2,5 хвилини до закінчення основного часу “Будівельник” лідував вже 15 пунктів. “Ферро” трохи вдалося скоротити відставання наприкінці зустрічі, зменшивши відрив до 10 очок, але поразки уникнути команді вже не вдалося. 89:80 — чергова, хоч і дуже важка, перемога “Будівельника” ●

Футбол для всіх

НСК “Олімпійський” прийняв спеціалізовану спортивну виставку

Олександр ПИРЛИК
“Хрещатик”

Днями на території Національного спортивного комплексу “Олімпійський” відкрилася спеціальна виставка Центру доступу до футболу в Європі (SAFE). Ця ініціатива, яка в Україні проходить за підтримки Centre for Access to Football in Europe (SAFE), спрямована на привертання уваги громадськості до питання безбар'єрності та доступності футболу для вболівальників з обмеженими фізичними можливостями.

Мабуть, шокуючою буде інформація, що 50 відсотків людей із обмеженими фізичними можливостями ніколи не відвідували спортивні чи розважальні заходи. Крім того, третина з них ніколи не виїжджала за кордон чи навіть не брала участі в одноденних екскурсіях через недоступність зручностей та послуг в місцях їх проведення. За статистикою, 97 % європейців вважають, що мають застосовуватися активні заходи для покращення інтеграції людей з обмеженими фізичними можливостями у суспільство. 93 % європейців висловили своє бажання надати фінансову допомогу, аби усунути ті фізичні бар'єри, які ускладнюють життя цих людей. Доступність — життєво необхідний фактор для осіб з обмеженими фізичними можливостями, щоб вони були здатні користуватися своїми правами і брати повноцінну участь у житті су-

спільства. Насправді, в деяких країнах відсутність доступу до певних споруд вважається формою дискримінації.

Саме з цієї нагоди головна спортивна арена країни НСК “Олімпійський” радо прийняла у своїх стінах вже давно знану в Європі соціальну ініціативу SAFE (Centre for Access to Football in Europe). На інформаційних бордах, розміщених по периметру в 63-65 блоках стадіону, представлена інформація про діяльність SAFE, доступність футбольної інфраструктури та послуги для вболівальників з обмеженими можливостями.

Виставку відкрили генеральний директор Державного концерну “Спортивні арени України” Сергій Сімак, директор з розвитку SAFE у Східній Європі Олена Карпуніна і координатор проєктів SAFE в Україні Олександр Остапа.

Генеральний директор Державного концерну “Спортивні арени України” Сергій Сімак (ліворуч) в одному з секторів НСК “Олімпійський” для вболівальників з особливими потребами

“Уже 20 лютого відбудеться відкриття футбольного сезону 2014 року. Наша мультифункціональна арена розрахована на фанатів з різними потребами: так, у нас є спеціально обладнані глядацькі місця, пандуси, ліфти, туалети та інші пропозиції для людей з особливими потребами. Ми робимо все, щоб кожен уболівальник відчував себе на стадіоні максимально комфортно. Тому

коли до нас звернулися представники SAFE з пропозицією організувати таку виставку, ми охоче підтримали цю ініціативу. Також хотілося б відзначити, що ми постійно проводимо екскурсії по стадіону для людей з особливими потребами, і ці тури є безкоштовними”, — зазначив Сергій Сімак.

Додамо, що виставка SAFE вже доступна для всіх охочих, починаючи з 17 лютого ●

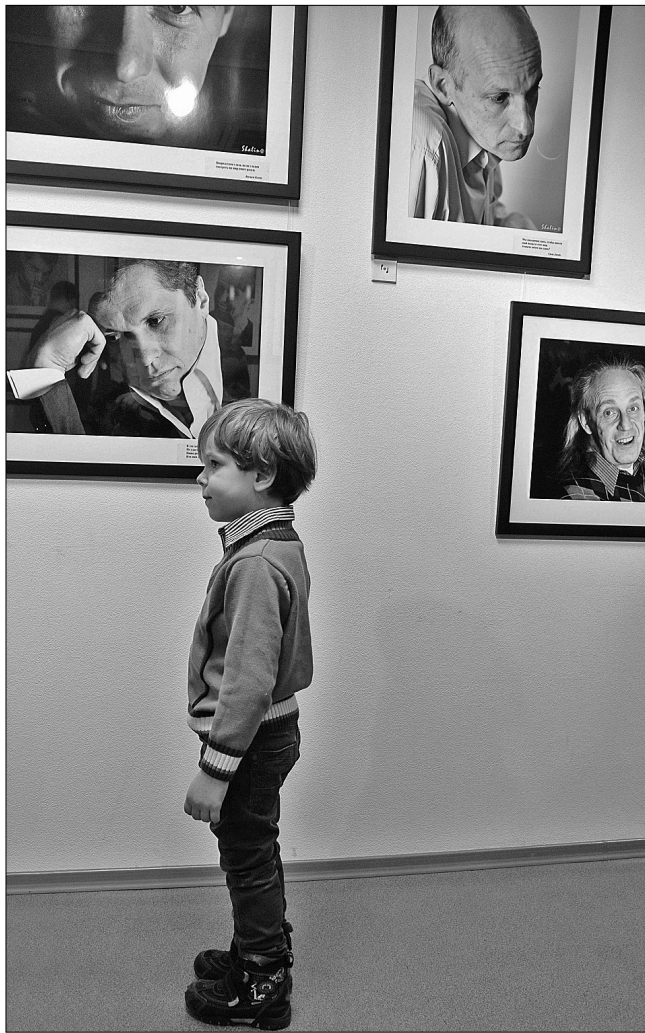
КУЛЬТУРА

Світ чоловіків
у чорно-білих тонахСерію фоторобіт представила
Аліна ШихановаМарія КАТАЄВА
"Хрещатик"

В музеї міста Києва відкрилася фотовиставка молодого фотографа Аліни Шиханової. Герої її чорно-білих світлин — чоловіки, портрети яких розкривають глядачам переживання сильної половини людства.

За освітою Аліна Шиханова — мистецтвознавець із дипломом Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Пристрасть до фотографії переросла в професію, дівчина закінчила Київську школу фотографії та є студенткою Першої національної школи фотохудожників і фоторепортерів. Її захоплює світ звичайних людей. А ще вона прагне максимально розкрити особистість, дати їй можливість бути собою.

Відвідувачам музею Аліна Шиханова презентувала серію чорно-білих чоловічих портретів. До експозиції увійшли 37 робіт, над якими фотограф працювала з літа 2013 року. На фотопортретах майстриня відтворює внутрішній світ і минуле чоловіків, яке закарбувалося на їх обличчях та характерах. "В роботі з моделлю важливе тісне спілкування, психологічний підхід, — розповіла "Хрещатику" авторка. — Щоб чоловік знаходився у стані спокою, як під час душевної бесіди. Намагаюся подружитися, щоб нам було комфортно працювати разом". Її героями стали чоловіки різного віку і роду занять. Настрій і характер кожної світлин підкреслюють підібрані цитати відомих мислителів і письменників. За словами Аліни Шиханової, саме чорно-білі фотографії показують характер і мужність, не відволікаючи на

На думку Аліни Шиханової, саме чорно-білі фотографії здатні передати характер і мужність чоловіків

зайві деталі і не руйнуючи цілісність зображення.

Минулого року фотохудожниця брала участь в Українському тижні мистецтв, де посіла призові місця в номінації портрет. "Там я ознайомилася з творчістю багатьох молодих талановитих фотографів і художників, що допомогло здійснити мої ідеї і знайти нові", — пригадує Аліна. В творчих планах дівчини — створити серію портретів чоловіків як батьків з власними дітьми, попрацювати і

над жіночими образами. Також Аліна фотографує дітей, а ще пейзажі і панорами — все, що радує душу ●

Фотовиставка Shalin "Чорно-біле ритми"

Коли: до 28 лютого, графік роботи: пн з 10.00 до 16.00, вт-чт з 10.00 до 18.00, пт-нд з 10.00 до 20.00

Де: Музей історії міста Києва, вул. Б. Хмельницького, 7, 4 поверх, тел. (044) 520-28-26

В світі
Сергія ПараджановаДо ювілею митця в столиці відкрилася
незвична виставкаМарія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Музей Сновидінь представив власну інтерпретацію творчості великого майстра. Експозиція "Сергій Параджанов — сновидіння XXI століття" — колаж, що об'єднує весь простір музею і являє відображення міфів, рефлексій і спогадів про режисера, якому цього року виповнилося 690 років.

В музеї представлені роботи митців, які надихалися творчістю Сергія Параджанова

Арт-об'єкти, фотографії, артефакти минулої епохи, фрагменти з фільмів, за задумкою організаторів, розкривають атмосферу міфу про життя і творчість Сергія Параджанова. "Перше враження, що я потрапила в світ Параджанова, його оселю, настільки вдалося створити його ауру", — зазначає вдова режисера Світлана Щербатюк. Ще на вході гостей зустрічає зображення Сергія Параджанова з квітами, а в самому залі представлені роботи друзів і художників, які надихалися його творчістю.

"Нам хотілося, щоб весь простір став своєрідним колажем, — розповіла "Хрещатику" куратор виставки Вікторія

Данелян. — Експозицію складає колективна творчість митців, оформлювачів. Є дві роботи сина Сергія Параджанова Сурена — корабель і риба з ракушок, а також поштова скринька з листами Параджанова з в'язниці, які можна переглянути. Або послухати, як їх читають інші люди". Основу виставки складають фотографії Юрія Мечитова, Вінісіо Рохаса і Вадима Крайника, які закарбували різні моменти життя майстра. "Ці світлинні об'їздили 17 міст України, де знімав кінострічки Сергій Параджанов, — згадує куратор "Параджанов АРТ" Олена Оганесян. — Він пропустив через себе Україну і зміг про неї розказати, як мало

ему створити в країні і музей Сергія Параджанова".

Посередині залу знаходиться басейн з вудочками. "Він повторює колодязь Параджанова у дворіку в Тбілісі, в якому охолоджували фрукти і вино для гостей, — говорить Міла Гайдай, яка працювала над художнім оформленням. — Ми перетворили його на колодязь бажань — за допомогою вудочки кожен може дістати

з нього папірці з відомими висловлюваннями Параджанова і цитатами з фільмів". А поруч можна на мить стати головною героїнею фільму "Легенда про Сурамську фортецю", примірявши мереживо від костюму. Під час виставки планується чимало цікавих подій — творчі зустрічі, кіноперегляди, вистави, концерти. Докладніша інформація на сайті www.dream-museum.com.ua ●

Виставка-колаж "Сергій Параджанов — сновидіння XXI століття"

Коли: до 16 березня, графік роботи: чт, пт з 17.00 до 19.30, сб, нд з 13.00 до 17.00

Де: Музей Сновидінь, вул. Чигоріна, 55, тел. (044) 531-97-27

Вартість квитків: 50 грн, для дітей 30 грн, сімейний квиток (2 дорослих, 2 дитини) — 100 грн.

Історія і сучасність Данії
на широких екранах

В столиці покажуть шість фестивальних стрічок

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

З 20 по 26 лютого в кінотеатрі "Київ" проходить фестиваль "Сучасне кіно Данії", який представляє кращі кінематографічні роботи останніх років. Серед них — лауреат Каннського кінофестивалю 2012 року — картина "Полювання" Томаса Вінтерберга та історична драма "Королівський роман", що отримала два "Срібних ведмеді" на Берлінському МКФ.

Психологічна драма Томаса Вінтерберга "Полювання" (20 лютого о 19.00, 22 лютого о 19.15) здобула схвальні відгуки на Каннському кінофестивалі, а критики навіть на-

звали її кращим проектом режисера з часів "Торжества". У Каннах картина здобула три призи: за кращу чоловічу роль, за технічні досягнення і приз екуменічного журі. У стрічці йдеться про 40-річного вихователя дитячого садка Лукаса, якого маленька Клара задля розваги обвинувачує в домаганні. Недовіра оточуючих зростає, багато хто сумнівається в його невинності, і чоловік змушений боротися за своє життя і гідність.

Історична мелодрама "Королівський роман" (21 лютого о 19.00, 22 лютого о 17.00, 26 лютого о 19.00) переносить глядачів на початок 1770-х років під час правління психічно нестійкого датського короля Крістіана VII. У світі короля з'являється молодий німецький доктор Йоганн Фрідріх Струензе, який зумів завоювати його довіру, отримати низку державних постів і зблизитися з королевою Кароліною Матильдою. Картина була

включена до конкурсної програми 62-го Берлінського МКФ і завоювала два "Срібних ведмеді" за кращу чоловічу роль і адаптований сценарій. Ще одна історична стрічка "Дружина художника" (23 лютого о 17.00, 24 лютого о 19.00, 26 лютого о 17.00) присвячена родині відомих живописців Марі Тріпке та Педера Северіна Кроера. За зовнішньою ідилією ховалося справжнє пекло. Психічно неврівноважений Креер часто впадає у депресію, і Марі, шукаючи розради, закохалася в шведського композитора Хуго Альвена.

Події трилера "Стрілок" (20 і 21 лютого о 17.00, 25 лютого о 19.00) розгортаються в Копенгагені протягом п'яти днів. Населення обурене через брехню політиків — новий уряд порушив передвиборчі обіцянки і починає розробку нафти в Гренландії. Олімпійський стрілок, який працює геофізиком, на-

магається донести до широкої громадськості правду про небезпеку цього рішення. Напружена драма "Заручники" (23 лютого о 19.00, 24 лютого о 17.00) заснована на реальних фактах: представники компанії-судновласника намагаються звільнити з полону морських піратів сімох членів екіпажу, які дрейфують на кораблі в Індійському океані. Мелодрама "Невдалі фото рідкісних птахів" (25 лютого о 17.00) — єдиний сімейний фільм програми. Його герой, 12-річний Віктор, йде на обман, щоб перемогти у фотоконкурсі і виграти путівку для свого батька ●

"Сучасне кіно Данії"

Коли: з 20 по 26 лютого о 17.00 і о 19.00
Де: культурний центр "Кінотеатр "Київ", вул. Вел. Васильківська, 19, "Сінематека"
Вартість квитків: 30—40 грн

КУЛЬТУРА

Світ чоловіків
у чорно-білих тонахСерію фоторобіт представила
Аліна ШихановаМарія КАТАЄВА
"Хрещатик"

В музеї міста Києва відкрилася фотовиставка молодого фотографа Аліни Шиханової. Герої її чорно-білих світлин — чоловіки, портрети яких розкривають глядачам переживання сильної половини людства.

За освітою Аліна Шиханова — мистецтвознавець із дипломом Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Пристрасть до фотографії переросла в професію, дівчина закінчила Київську школу фотографії та є студенткою Першої національної школи фотохудожників і фоторепортерів. Її захоплює світ звичайних людей. А ще вона прагне максимально розкрити особистість, дати їй можливість бути собою.

Відвідувачам музею Аліна Шиханова презентувала серію чорно-білих чоловічих портретів. До експозиції увійшли 37 робіт, над якими фотограф працювала з літа 2013 року. На фотопортретах майстриня відтворює внутрішній світ і минуле чоловіків, яке закарбувалося на їх обличчях та характерах. "В роботі з моделлю важливе тісне спілкування, психологічний підхід, — розповіла "Хрещатику" авторка. — Щоб чоловік знаходився у стані спокою, як під час душевної бесіди. Намагаюся подружитися, щоб нам було комфортно працювати разом". Її героями стали чоловіки різного віку і роду занять. Настрій і характер кожної світлин підкреслюють підібрані цитати відомих мислителів і письменників. За словами Аліни Шиханової, саме чорно-білі фотографії показують характер і мужність, не відволікаючи на

На думку Аліни Шиханової, саме чорно-білі фотографії здатні передати характер і мужність чоловіків

зайві деталі і не руйнуючи цілісність зображення.

Минулого року фотохудожниця брала участь в Українському тижні мистецтв, де посіла призові місця в номінації портрет. "Там я ознайомилася з творчістю багатьох молодих талановитих фотографів і художників, що допомогло здійснити мої ідеї і знайти нові", — пригадує Аліна. В творчих планах дівчини — створити серію портретів чоловіків як батьків з власними дітьми, попрацювати і

над жіночими образами. Також Аліна фотографує дітей, а ще пейзажі і панорами — все, що радує душу ●

Фотовиставка Shalin "Чорно-біле ритми"

Коли: до 28 лютого, графік роботи: пн з 10.00 до 16.00, вт-чт з 10.00 до 18.00, пт-нд з 10.00 до 20.00

Де: Музей історії міста Києва, вул. Б. Хмельницького, 7, 4 поверх, тел. (044) 520-28-26

В світі
Сергія ПараджановаДо ювілею митця в столиці відкрилася
незвична виставкаМарія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Музей Сновидінь представив власну інтерпретацію творчості великого майстра. Експозиція "Сергій Параджанов — сновидіння XXI століття" — колаж, що об'єднує весь простір музею і являє відображення міфів, рефлексій і спогадів про режисера, якому цього року виповнилося 690 років.

В музеї представлені роботи митців, які надихалися творчістю Сергія Параджанова

Арт-об'єкти, фотографії, артефакти минулої епохи, фрагменти з фільмів, за задумкою організаторів, розкривають атмосферу міфу про життя і творчість Сергія Параджанова. "Перше враження, що я потрапила в світ Параджанова, його оселю, настільки вдалося створити його ауру", — зазначає вдова режисера Світлана Щербатюк. Ще на вході гостей зустрічає зображення Сергія Параджанова з квітами, а в самому залі представлені роботи друзів і художників, які надихалися його творчістю.

"Нам хотілося, щоб весь простір став своєрідним колажем, — розповіла "Хрещатику" куратор виставки Вікторія

Данелян. — Експозицію складає колективна творчість митців, оформлювачів. Є дві роботи сина Сергія Параджанова Сурена — корабель і риба з ракушок, а також поштова скринька з листами Параджанова з в'язниці, які можна переглянути. Або послухати, як їх читають інші люди". Основу виставки складають фотографії Юрія Мечитова, Вінісіо Рохаса і Вадима Крайника, які закарбували різні моменти життя майстра. "Ці світлинні об'їздили 17 міст України, де знімав кінострічки Сергій Параджанов, — згадує куратор "Параджанов АРТ" Олена Оганесян. — Він пропустив через себе Україну і зміг про неї розказати, як мало

кому вдавалося. Мрі-

ємо створити в країні і музей Сергія Параджанова". Посередині залу знаходиться басейн з вудочками. "Він повторює колодязь Параджанова у дворіку в Тбілісі, в якому охолоджували фрукти і вино для гостей, — говорить Міла Гайдай, яка працювала над художнім оформленням. — Ми перетворили його на колодязь бажань — за допомогою вудочки кожен може дістати

з нього папірці з відомими висловлюваннями Параджанова і цитатами з фільмів". А поруч можна на мить стати головною героїнею фільму "Легенда про Сурамську фортецю", примірявши мереживо від костюму. Під час виставки планується чимало цікавих подій — творчі зустрічі, кіноперегляди, вистави, концерти. Докладніша інформація на сайті www.dream-museum.com.ua ●

Виставка-колаж "Сергій Параджанов — сновидіння XXI століття"

Коли: до 16 березня, графік роботи: чт, пт з 17.00 до 19.30, сб, нд з 13.00 до 17.00

Де: Музей Сновидінь, вул. Чигоріна, 55, тел. (044) 531-97-27

Вартість квитків: 50 грн, для дітей 30 грн, сімейний квиток (2 дорослих, 2 дитини) — 100 грн.

Історія і сучасність Данії
на широких екранах

В столиці покажуть шість фестивальных стрічок

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

З 20 по 26 лютого в кінотеатрі "Київ" проходить фестиваль "Сучасне кіно Данії", який представляє кращі кінематографічні роботи останніх років. Серед них — лауреат Каннського кінофестивалю 2012 року — картина "Полювання" Томаса Вінтерберга та історична драма "Королівський роман", що отримала два "Срібних ведмеді" на Берлінському МКФ.

Психологічна драма Томаса Вінтерберга "Полювання" (20 лютого о 19.00, 22 лютого о 19.15) здобула схвальні відгуки на Каннському кінофестивалі, а критики навіть на-

звали її кращим проектом режисера з часів "Торжества". У Каннах картина здобула три призи: за кращу чоловічу роль, за технічні досягнення і приз екуменічного журі. У стрічці йдеться про 40-річного вихователя дитячого садка Лукаса, якого маленька Клара задля розваги обвинувачує в домаганні. Недовіра оточуючих зростає, багато хто сумнівається в його невинності, і чоловік змушений боротися за своє життя і гідність.

Історична мелодрама "Королівський роман" (21 лютого о 19.00, 22 лютого о 17.00, 26 лютого о 19.00) переносить глядачів на початок 1770-х років під час правління психічно нестійкого датського короля Крістіана VII. У світі короля з'являється молодий німецький доктор Йоганн Фрідріх Струензе, який зумів завоювати його довіру, отримати низку державних постів і зблизитися з королевою Кароліною Матильдою. Картина була

включена до конкурсної програми 62-го Берлінського МКФ і завоювала два "Срібних ведмеді" за кращу чоловічу роль і адаптований сценарій. Ще одна історична стрічка "Дружина художника" (23 лютого о 17.00, 24 лютого о 19.00, 26 лютого о 17.00) присвячена родині відомих живописців Марі Трипке та Педера Северіна Кроера. За зовнішньою ідилією ховалося справжнє пекло. Психічно неврівноважений Креер часто впадає у депресію, і Марі, шукаючи розради, закохалася в шведського композитора Хуго Альвена.

Події трилера "Стрілок" (20 і 21 лютого о 17.00, 25 лютого о 19.00) розгортаються в Копенгагені протягом п'яти днів. Населення обурене через брехню політиків — новий уряд порушив передвиборчі обіцянки і починає розробку нафти в Гренландії. Олімпійський стрілок, який працює геофізиком, на-

магається донести до широкої громадськості правду про небезпеку цього рішення. Напружена драма "Заручники" (23 лютого о 19.00, 24 лютого о 17.00) заснована на реальних фактах: представники компанії-судновласника намагаються звільнити з полону морських піратів сімох членів екіпажу, які дрейфують на кораблі в Індійському океані. Мелодрама "Невдалі фото рідкісних птахів" (25 лютого о 17.00) — єдиний сімейний фільм програми. Його герой, 12-річний Віктор, йде на обман, щоб перемогти у фотоконкурсі і виграти путівку для свого батька ●

"Сучасне кіно Данії"

Коли: з 20 по 26 лютого о 17.00 і о 19.00
Де: культурний центр "Кінотеатр "Київ", вул. Вел. Васильківська, 19, "Сінематека"
Вартість квитків: 30—40 грн

На широких екранах — “Київський торт”

В прокат вийшла мрійлива історія про місто

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

В столиці презентували нову стрічку, присвячену романтичним пригодам в нашому місті. За сюжетом, проїздом у Києві опиняється молода дівчина з Гайсина, яка прямує до Америки. Тут вона знайомиться з двома хлопцями, знаходить звідну сестру і замислюється, чи варто їй їхати взагалі. У картині зіграли і чимало відомих українців: Ольга Сумська, Наталія Могилевська, Андре Тан та інші.

Дівчині-провінціалці Лізі пощастило зустріти двох хлопців, які залюбки знайомлять її з Києвом

У неспокійні часи “Київський торт” подарує глядачам оазу тепла і добра, переконані автори картини, які називають її першим українським добрим фільмом. Продюсером стрічки стала Вікторія Чигрина, яка одночасно зіграла і роль сестри

головної героїні — Ольги. “Нам хотілося показати улюблене місто і його мешканців у простій історії, — розповіла вона. — Багато подорожую світом і маю друзів у різних країнах,

які дуже мало знають про Україну. Тож вирішила у такий спосіб познайомити їх із Києвом. І хоча за сюжетом тут є, звичайно ж, романтична історія, в головній ролі — сто-

лиця України з найвідомішими місцями, пам’ятками і вулицями. Мені хотілося б, щоб, подивившись цей фільм, людина відразу захотіла сюди приїхати. Втім, така історія універсальна і може трапитися у будь-якому місті, куди люди приїжджають за кращим життям”. Режисерським дебютом у повному метрі “Київський торт” став і для Олексія Шапарева, попередня робота якого — серіал “Ескімоска”. “У нас вийшло своєрідне зізнання в коханні місту”, — зазначив він. Знімали “Київський торт” влітку 2013 року. Головні чоловічі ролі у стрічці зіграли Дмитро Ступка і Валентин Томусяк. Лізу втілювала Діана Сироткіна. Цікаво, що лише Дмитро є корінним киянином, Діана родом з Ялти, Валентин — із Жовтих Вод. І навіть продюсер картини Вікторія Чигрина з маленького шахтарського селища Луганської області, яка приїхала до Києва, як і головна героїня, з маленькою валізою і заплетеною косю.

Стрічка починається і закінчується символом міста — “Київським

тортом”: на вокзалі дівчина хоче купити торт, а в неї зникає валіза. На допомогу приходять Павло з Андрієм, які знаходять речі та влаштовують дівчині захоплюючу екскурсію містом. На екрані у супроводі історичних екскурсів з’являються всі найвідоміші місця столиці — Андріївський узвіз з музеєм Булгакова, Хрещатик, Будинок з химерами, Пейзажна алея, Батьківщина-Мати. А також знайомі обличчя — вагітна Наталя Могилевська у ролі співачки, Андре Тан як перукар-стиліст, вуличний музикант Сергій Кузін і навіть Мирослав Кувалдін як епатажний таксист-пацифіст та шанувальник реггі. А коли Ліза збирається на літак, її нові друзі так само шукають по всьому місту “Київський торт”. Гадаючи побути в Києві лише день, дівчина втілює свої мрії — знаходить вірних друзів, сестру і навіть змінює імідж. Що ж перемаже — нові обрії за кордоном чи близькі люди у чудовому місті, глядачі дізнаються, переглянувши картину ●

Графічна Шевченкіана Софії Караффи-Корбут

Киян знайомлять з творчістю видатної художниці

Марія КАТАЄВА
“Хрещатик”

В Музеї шістдесятників триває виставка факсиміле, що присвячена 200-річчю Тараса Шевченка та 90-річчю Софії Караффи-Корбут — художниці, яка проілюструвала “Кобзар” 1967 року, створивши серію надзвичайно образних графічних робіт.

До експозиції увійшло понад 70 робіт львівської мисткині — факсиміле з оригінальних кольорових і чорно-білих ліногравюр, які за розміром просто не помістилися в невелике приміщення музею. Окрім ілюстрацій до “Кобзаря”, є й пізніша серія робіт до “Наймички” Тараса Шевченка. Всі вони вражають глибоким відтворенням образного світу поезії українського генія, відчуттям його ідей і почуттів, відображаючи рядки з його поезій.

Виставка стала можливою завдяки громадському діячу, мистецтвознавцю і близькому другу художниці Богдану Гориню, який зберігає всі подаровані йому Софією Караффою

Друг мисткині Богдан Горинь є автором вже двох книжок, присвячених життю і творчості Софії Караффи-Корбут

Корбут роботи. “Познайомилися ми у 1959 році, — пригадує Богдан Горинь. — Тоді я випадково потрапив на нудний семінар Львівської організації Спілки художників з марксистсько-ленінської тематики і вирі-

шив сміливо висловити своє враження. Після семінару до мене підійшли дві жінки — Софія Караффа-Корбут та її подруга, скульптор Теодозія Бриж. Пізніше художниця запросила мене до своєї майстерні, показавши керамічні витвори. Мені вони не сподобалися. Наступного разу Софія продемонструвала вже графічні роботи, які мене просто вразили”. Богдан Горинь переконав Софію Караффу-Корбут, що її творче майбутнє — саме у графіці. Так з’явилися ілюстрації до народних казок, історичних творів, а далі — й персональна виставка, яка стала непересічною подією мистецького життя.

Життю і творчості мисткині Богдан Горинь присвятив вже дві книги. Перша — документальний роман-колаж “Любов і творчість Софії Караффи-Корбут” (Львів, Апріорі, 2012) — висвітлює життєвий шлях мисткині: від походження її родини, навчання, перших творчих кроків — до мистецького злету, переживань і радостей. Книга, що веде розповідь до 1965 року, вміщує листи художни-

ці, її твори, документи тих часів. Її головними героями є як сама Софія Караффа-Корбут, так і автор, який змальовує їх зустрічі та особисті враження. Зараз Богдан Горинь працює над наступним томом цього роману.

Друга його книга — “Графічна Шевченкіана Софії Караффи-Корбут” (Київ, Пульсари, 2014) — є своєрідним путівником до столичної виставки. Аналіз її творів, розмішених поряд з рядками поезій Тараса Шевченка, які лягли в основу задумів мистецьких аркушів, дають цілісне уявлення про Шевченкіану художниці. Над графічним “Кобзарем” Софія Караффа-Корбут працювала тривалий час — з 1961 до 1968 років. Одну за одною чорно-білі та кольорові ліногравюри за творами Шевченка вона створювала для обласних і республіканських виставок, приурочених до вшанування 100-річчя від дня смерті поета (1961) і 150-річчя від дня його народження (1964). Станкові гравюри у великих форматах та з новаторським трактуванням образів мали небувалий ус-

пих у шанувальників мистецтва. У 1953 році Софія Караффа-Корбут навіть приїжджає до Канева на могилу Тараса Шевченка, просячи в нього сил і натхнення. До видання “Кобзаря” 1967 року видавництво “Дніпро” художниця підготувала 40 гравюр, видано ж було 34.

Особливість графічної Шевченкіани Софії Караффи-Корбут — в створенні нових образів. У її творах знайшов відгомін національно-визвольний рух, а героями стали носії української ідеї і духу — сміливі Ян Гус, Максим Залізняк, Іван Підкова, про яких раніше згадувати було заборонено. Важливе місце у творчому доробку мисткині займають ліричні та ніжні образи дівчат, матерів, знедолених дітей. Якщо у радянських художників 1930-50-х років переважали сюжетно-описові та оповідальні композиції, Софія Караффа-Корбут вирізнялася особистісним підходом до образної інтерпретації поезії Тараса Шевченка, національним колоритом та лаконізмом творів, загострюючи увагу на образах-портретах. Після “Кобзаря” художниця працює також над ліногравюрами до поеми “Наймичка”, що експонувалися на її другій персональній виставці у 70-х роках.

У 1980-1990-х роках Софія Караффа-Корбут створює нові шедеври — ілюстрації до поеми “Іван Вишеньський” Івана Франка та драматичної “Лісова пісня” Лесі Українки. Усього художниця проілюструвала 57 книжок українських авторів, що вийшли загальним тиражем близько 6 мільйонів примірників. Хоча її роботами милувалися мільйони людей, Софія Караффа-Корбут не одержала жодної урядової нагороди, премії чи звання. Проте її образи і досі промовляють до глядачів ●

В експозиції представлені понад 70 факсиміле на шевченківську тематику, зроблених з оригінальних кольорових і чорно-білих ліногравюр

“Графічна Шевченкіана Софії Караффи-Корбут”

Коли: до 6 березня
Де: Музей шістдесятництва, вул. Олеся Гончара, 33-а
Вхід вільний

ДОЗВІЛЛЯ

Інвалід викрав спорткар з салону

Умісті Окала в штаті Флоріда безногий інвалід-колясочник викрав автомобіль. Молодик на ім'я Шамаль Беттіс прийшов до автосалону нібито з наміром купити машину. Він попросив продавця показати Pontiac 2009 року випуску.

Сівши за кермо, чоловік закрався зсередини, дістав складні милиці і виїхав, використовуючи їх для натискання на педаль газу і гальма, пише "Комсомольська правда". Співробітники автосалону звернулися у поліцію, і за Беттісом було організовано переслідування.

Поліцейські змогли затримати молодика тільки через кілька годин на автозаправці, коли він намагався випросити гроші на бензин. До цього часу чоловік проїхав майже 100 кілометрів.

Пізніше стражі порядку попросили працівників автосалону доставити Беттісу його крісло-катажку в обмін на ключі від викра-

деного автомобіля. Вартість машини, за деякими даними, складала 13 тисяч доларів.

На даний час безногий викрадач знаходиться у в'язниці. Слідчі пред'явили йому звинувачення у викраденні, спробах сховатися від поліції і водінні без прав, а суд відмовився звільнити його під заставу

ГОРОСКОП

на 20 лютого

ОВНИ, зосередьтеся на душевних потребах, вони найважливіші, станьте психологом, що допоможе розібратися в істинних мотивах чужої та власної поведінки. Глибина відчуттів, тяга до таємничості, посилення сексуальності стануть вірними супутниками дня. На діловому фронті гору братиме фінансовий стимул, грошима смітити ви не схильні.

ТЕЛЬЦІ, налаштуйтеся на хвилю сердечної та ділової гармонії. Уміння проникати в психологічний світ людей зробить вас неперевершеним майстром в стосунках з оточенням, сприятиме ідилії в шлюбному союзі.

БЛИЗНЯТА – на старті кар'єрного марафону, тож займіться справами, що вимагають інтуїтивного підходу. Якщо робота до влободу, пірніть туди з головою, день промайне швидко і продуктивно з гарними прибутками (доля поверне борги).

РАКИ, "термоядерна" смуга позаду, а як відомо, після шторму настає спокій. Розслабтеся і займіться тим, що веселить душу, наповнює серце любов'ю, зрештою, гарно відпочиньте та виспіться, що зніме тривалий нервовий та фізичний стрес, в якому ви перебували останнім часом.

ЛЕВИ, зосередьтеся на побутових справах, підлатайте "дірки" в психологічній аурі родини. Рідна домівка стане тихою гаванню, де можна сховатися від соціальних буревіїв. Заплющьте очі на погані звички домашців, бо й самі не святі.

ДИВИ, аналітичний розум нині поганим помічником, опирайтеся на внутрішній голос, шукаючи взаємопорозуміння на душевному рівні. Емоційний контакт з особою, яка вас цікавить, є золотим козирем, і він у вас!

ТЕРЕЗИ, моделюйте бажання – і вони матеріалізуються! Коли щось хочеться, уявіть це в конкретних обрисах, та магія спрацює стовідсотково! На роботі наснажлива пора, тут ви пестунчик долі, любіться з начальством, виконуючи всі його накази, позиціонуйте себе як особа смілива, самодостатня, професійна, якою не можна маніпулювати.

СКОРПІОНИ, нікого не слухайте, зась неприємним думкам, нехай кануть в лету! Розпочалася фортуна смуга, радийте і ловіть кожну мить, аби змінити долю на краще. Довіртеся власним інстинктивним відчуттям, вони підкажуть, що, коли і як робити. А під лежачий камінь вода не тече, пасивність позицій загрожує втратою щасливих шансів.

СТРІЛЬЦІ, час зійти зі сцени, замкніть душу на замок! Відмова від публічних виступів є нормальною, самота сприятиме відновленню душевних ресурсів. Зосередьтеся на спогадах, сімейних справах, таємних сторонах свого життя. Опирайтеся на родину, через неї Творець транслює сили, дає благодать.

КОЗЕРОГАМ везиме, як у казці, передчуття функціонує блискуче, вірогідність збігу щасливих обставин у різноманітних сферах буття сягне піку. Можлива дуже вигідна ділова пропозиція. Налаштуйтеся на позитив і малюйте в уяві бажану картину, фантазуйте, той фантом неодмінно матеріалізується!

ВОДОЛІВ вабить фінансова вигода, і це нормально. Ви унікальний фахівець і достойні високої оплати за свій труд. Підвищення в зарплаті реальне, але при умові, що ви встигли завоювати авторитет серед колег, користуєтеся любов'ю і популярністю у підлеглих.

РИБИ насолоджуватимуться буттям, відчуваючи себе пестунами долі, перед ними всі дороги відкриті, перешкод до мети не існує. Примножуйте здобутки, укріплюйте завойовані позиції, а коли лінки, гуляйте, розважайтеся, кохайтеся з тими, хто любий серцю!

Астролог Любов ШЕХМАТОВА

НОВІ ЖАРТИ ВІД КУМІВ
на 15-й і 45-й хвилині

кум Петро кум Артедуба

КИЇВ радіо 98 FM

ЗІГРІВАЄМО ПО-УКРАЇНСЬКИ

Ліцензія Національної Ради України з питань телебачення та радіомовлення НР № 1188-м від 12.11.2010 р.

Сканворд

одна з чотирьох сторін світу	Х	людина, схильна до паники, поширює чутки	двога риска, лляна, шматок тканини						
	Р					кораловий острів			
повітряний простір	Е	богиня подружньої вірності, материнства (єгип.)	рід папуг – добре наслідують звуки						
воїни-раби в Єгипті 13 ст. – гвардія султанів	Щ	звання, становище, катол. священик	богиня-кобра (єгип. міф.)	егип. бог сонця	центральної частини Лондона				
невелика прісноводна риба	А		ріка в Таджикистані япон. письменник, "Фенікс"						
частина палуби корабля	Т	прянощі залежно пристосування – подібність							
	И	свійські птахи завчаєє право (мусул.)				рибка, що недавно вийшла з ікри товар			"Славе Бог" (дав. євр.) розмінна монета Лаосу
колиций	К	вид живопису	вузька плетена або тканина стрічка метал з платинових руд						

Цей день в історії 20 лютого

1725 – в колонії Нью-Гемпшир група вояківчів налаштувалих білих поселенців вперше зняла скальпи з десяти індіанців, за що від влади Бостона ними було отримано 100 фунтів за кожен скальп.

1808 – російський імператор Олександр I оголосив про розрив дипломатичних зв'язків зі Швецією, що фактично означало початок російсько-шведської війни 1808–09 років, в результаті якої Росія завоювала Фінляндію, котра увійшла до складу імперії на правах Великого князівства.

1877 – у Большому театрі в Москві відбулася прем'єра балету Петра Чайковського "Лебедине озеро".

1940 – у 9-хвилинному мультфільмі "Puss Gets the Boot" кіностудії Metro-Goldwyn-Mayer, що вийшов на екрани США, вперше з'явилися популярні персонажі кіт Том і мишка Джері.

1962 – більш ніж через 10 місяців після Юрія Гагаріна Джон Гленн першим з американців здійснив політ у космос – на космічному кораблі "Френдшип-7". Він за 4 години 55 хвилин тричі облетів Землю.

1998 – 15-річна американка Тара Ліпінська виграла золоті медалі з фігурного катання на Олімпійських іграх в Нагано (Японія) і стала наймолодшою олімпійською чемпіонкою у своєму виді спорту.

Відповіді на сканворд на 16-й стор.

Прогноз погоди на 20 лютого 2014 року

ранок	день	вечір
Температура +3°C	Температура +7°C	Температура +2°C
Атм. тиск 744 мм рт. ст.	Атм. тиск 745 мм рт. ст.	Атм. тиск 747 мм рт. ст.
Вітер 2 м/с	Вітер 4 м/с	Вітер 2 м/с
Вологість повітря 96 %	Вологість повітря 73 %	Вологість повітря 87 %

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

ЩОДЕННОГО ВИПУСКУ (ВТ, СР, ЧТ, ПТ)

61308

ЧЕТВЕРГОВОГО ВИПУСКУ (З ПРОГРАМОЮ ТБ)

22094

Internet: www.kreschatic.kiev.ua
E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

щоденна міська газета

виходить у вівторок, середу, четвер та п'ятницю

Засновник – Київська міська Рада
В. о. головного редактора Максим ФІЛІПОВ

01001, м. Київ-1, вул. Володимирська, 51-б
Телефон для довідок 502-34-37, факс: 235-01-93
Телефони рекламного відділу: 234-21-84, 502-34-60, факс: 235-61-48
Телефон відділу розповсюдження та реалізації: 234-27-35
Internet: www.kreschatic.kiev.ua E-mail: info@kreschatic.kiev.ua

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети. Газета публікує також ті матеріали, в яких думки авторів не збігаються з позицією редакції. При передруку посилання на "Хрещатик" обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Матеріали зі знаком (D) під рубрикою "Конфлікт" друкуються на правах реклами.
Набір, верстка та кольороподіл: комп'ютерний центр газети "Хрещатик".
Віддруковано: "МЕГА-Поліграф", м. Київ, вул. Марко Вовчок, 12/14.